

Hétről-hétre

Jeruzsálem. A safedi Hadassa kórház, amely ezúttal tüdőbetegeket is vesz fel... A nők ligája Palesztinában 10.000 dollár összegyűjtését határozta el...

Páris. A francia sportszövetség, a „Les amis des sports” amelynek diszelnöke Lebrun... A napokban manifesztáció bocsátott ki...

Beograd. A napokban az itteni állami színházban előadták Alfréd Pordes fiatal zsidó zenészező „Bosznyiai szerelmem” című operettjét.

Varsó. A lengyelországi központi cionista bizottság helyiségeben fontos értekezlet tartották a napokban az összes volt zsidó parlament képviselői és szenátorok...

Róma. Az olasz király hosszabb kihallgatáson fogadta Leo S. Olshin firenzei zsidó könyvkiadót, aki kiadó-célinek 50 éves fennállása alkalmából előadást tartott a király előtt.

Nagy Szöve! vásár szezon utáni hallatlan olcsó árakban... Nagy választék! Különleges exco us v minál! Tekintse meg kirakatainkat! Havas és Grünfeld posztóruház Oradea, Piața Regi Maria 1. (Kishidő)

Szerencsés számú sorsjegy várja Önt a Kereskedelmi Hitelbank részvénytársaságnál Cluj, Piața Unirii

A Jewish Agency oradeai Helyi Csoportja

Nemcionista zsidó hitestvéreinkhez! Az utóbbi esztendőben a zsidóság sorsa az antiszemitizmusnak az egész világon tapasztalható megerősödése következtében napról-napra elviselhetetlenebbé vált...

Palesztina - közudomás szerint - a népszövetségi szerződés és határozata értelmében angol protektorátus alá került. E szerződés, amelyben az angol birodalom arra kötelezte magát, hogy Palesztinában igazságot és nyugalom teremtését biztosítsa...

A Jewish Agencynek pénzügyi szerve a Keren Hayesod, amely szerv fennállása óta 15 éve alatt hatalmas és eredményes munkát végzett az elhagyott Palesztina újbóli betelepítése terén. Nagy e munkának az eredménye, de a mai nehéz és a zsidóság számára súlyos viszonyokat is figyelembe véve sajnos nem teljesen elegendő...

E helyi csoport vezetésére alulírottak választottunk meg. És e minőségben első kötelességünknek azt tartjuk, hogy a város nemcionista zsidóságának figyelmét felhívjuk a következőkre:

A szorongatott helyzetbe levő régi hazájukat elhagyni készülő zsidó testvéreink szinte egyetlen menetszára Palesztina.

A palesztinai telepítés: akció és az azt végző Keren Hayesod, mint a J. A. pénzügyi instrumentumának munkája minden tisztelettel, elismeréssel és támogatással megemlékezzünk.

Felkérünk tehát mindenkit, hogy a Keren Hayesod megbízottjait szívesen fogadják és őket nemcsak munkájukban, hanem tőle is támogatni ne terhesessenek.

Hitestvéri üdvözlétek! A Jewish Agency oradeai Helyi Csoportjának vezetősége

Dr. Adorján Armin s. k. az Erdélyi nyug. szert Hitk. Szöv. elnöke, elnök. - Borg da József s. k. ü. v. elnök Deutsch Jenő s. k. Erdős Zsigmond s. k. Grünstein Béla s. k. Kardos Sándor s. k. Lechner József s. k. Leitner Sándor s. k. Dr. Markovits Pál s. k. Dr. Molnár Vilmos s. k. Zsigmond Adolf s. k. Bizottsági tagok

Zsidó humor

KORKEP Egy derék oradeai kereskedő mesél zárás után a kávéházban: - Az embereket már meg lehet ismerni, aminél belépnek az üzletbe. - Hogyan? - Ha bejön egy ur, levezi a kalapját és összéli a bokáját, az valamilyen egyesület számára gyűjt. - Azian? - Ha bejön egy ur, nem köszön és még a kalapját sem veszi le... - Az vevő. - Nem. Az végrehajtó. - Na és melyik a vevő? - Aki egyáltalán nem jön be.

A FŐSVÉNY Egy gazdag, de fősvény már hosszabb idő óta nagyon beteg, az orvosok már napok előtt feladták és az egész hátközség felkészülve várja a halálát. De nap nap után mulik el és még mindig él. Egy reggel két zsidó megy el a nagy beteg szobájához háza előtt, az egyik felé meglátottan mondja: - Nebich, er ist gestorben. - Honnan tudod? - Schau hin, Der Diener frisst schon auf dem Balkon den Kompot. HA ISTEN IS UGY AKARJA Reb Avrohom - Senleiml egyszer egy teli szármányt télt pénzzel a vásárra készült. Találkozott egyik ismerősével, aki megkérdezte hogy hova megy? - A vásárra megyek egy szamarat akarok venni. - Tegye hozzá, ha Isten is úgy akarja. - Erre nincs szükség. A pénz az erzenyembem van a szamarat pedig a vásáron. Amikor azonban a vásárra érkezett egy tolvaj ellopta a pénzt. Szomorúan baljagott hazafelé. Az uton ugyarazzal az emberrel találkozott s az azt kérdezte tőle: honnan jössz? - Gy válnszolt! - A vásárról, ha Isten is úgy akarja és a pénzemet ellopják, ha Isten is úgy akarja és a szamarat nem vettem meg, ha Isten is úgy akarja vissza meg tőled a guta, ha Isten is úgy akarja... - A KIS BOCHER VALASZA

Egyszer egy hatalmasodó vidéki hitközzégi jótékonyági előjáró színe ejeségély kérelemmel fordult egy kis vándor bocher. Alig látzott ki a földből. Igen okos fickó volt, aki a nagy urat igen illedelmes bevezető szavakkal köszöntötte. A gabe ur beszéde eleget velle s nem győzött eleget csodálkozni talpraesett válaszával. A környezetéhez fordulva végre is azt mondta: - Kár, hogy azoknak, akik gyermekkorukban ennyi értelmet és tudást tanúsítanak, idővel az okosságuk csökken s öregkorukra valóságos ostoba szamarakká válnak.

A kis bocher erre így válaszolt: - Akkor ön, igen tisztelt gabe ur, nagyon okos gyerek lehetett valamikor.

Szerkesztői üzenetek G. F. A. Jaarot Hakamerle vonatkozóan a következőket tudunk közölni: A 6000 dunamos területet Joseph Löwy et Co. és Philipp Mayer et Co. határai cégek vették meg egy gazdag arab családól. Tudomásunk szerint endélyi zsidók is vásároltak Jaarot-területeket. A határai cégeknek romániai megbízottja: Max König Bucuresi B-dai Domnului 49. Szíveskedjen ide fordulni részletes felvilágosítás véget.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CEG KÖRFORGÓGÉPÉN ORADEA.

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4 Telefon 416. ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wasserszrom Sándor - Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán ELŐFIZETÉSI ÁRAK

TIZENÖTMILLIÓ DOLLÁR

Tizenötmillió dollár, így egyszerűen kimondani hatalmas összeg. Hárommilliárd leí, vagy negyvenháromezer dollár. Impozáns összeg ez, amelyet az amerikai és angol zsidóság fog összeadni, hogy megteremtse vele annak az akciónak alapját, amely hívott lesz arra, hogy lassankint kimenekítse a német zsidóság egy részét a barna pokolból.

Rettenítő gyaloglat ez kultúrásadunknak, hogy nem ázsiai nomád, vagy ariaiak lévdvörzsek környezetéből kell megmenekülni százszázalékosan Európába. A zsidóság pedig, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe...

London. A szíriai nyugtalanság folyton erősödik. A francia kormányzat a nagyobb városokba erős katonai alakulatokat vezényelt, páncélosokkal felszerelt. Damaskusban és Aleppoban kihirdették az ostromállapotot. A hadbírók éjjel-nappal dolgozik és két nap alatt 500 embert ítélt el, akiket a nyugtalanság idején elfogtak. Január 26-án temették el Aleppoban azokat a tüntetőket, akik életüket veszítették a megmozdulások során. Damaskusban asszonyok is résztvettek a demonstrációkban. Bejrutban még zárva vannak az üzletek. A keresztény és zsidó kereskedők kényszerítve vannak üzleteiket zárva tartani.

Hak abban kell járadoznanak, hogy mert a német hitlerista érnak nem fetszenek a zsidó százszázalékosan Európába. A zsidóság pedig, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe, amely Európában a világ legelőkelőbb és legelőkelőbb népe...

Mig az arabok elégedetlenek

A Jewish Agency nemzetközi döntő-biroság elé viszi a palesztinai kormány mandátumszegő politikáját

Korlátozza a kormány a földvásárlást. - Befejezett tény a törvényhozó tanács megalakítása. - Heves szóváltás Weizmann és a főkörmányzó között.

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai főkörmányzó január 29-én fogadta az arab nártok vezetőit és közölte velük a londoni gyarmatiügyi miniszterium választát az arabok memorandumára. A miniszter válaszában leszögezi, hogy a zsidó bevándorlás mértéke névvel továbbra is az ország gazdagsági befogadóképességének elve érvényesülhet. Az arabok kérésére, hogy Palesztinában parlamentáris önkormányzat létesüljön, a gyarmatiügyi miniszter kijelenti, hogy ennek a Legislatív Council létesítésével fog előzet tenni. A földvásárlás tekintetében a jövőben csak abban az esetben fog engedélyezni a kormány földtranzakciókat, ha az eladó a

saját egzisztenciájához szükséges birtokmennyiséget megőrzi magának. A földvásárlásra vonatkozó új törvénytervezet kérdésében heves szóváltás volt a kormányzó palotában Sir Arthur Wauchope főkörmányzó és dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency elnöke között. Eszerint Weizmann figyelmeztette a főkörmányzót, hogy az egész politikai vonal, amelyet a kormány az utóbbi időben követ, rombolással fenyegeti a zsidó nemzeti otthon alapját. Dr. Chaim Weizmann kijelentette, ha a kormány folytatja jelenlegi politikáját, úgy a Jewish Agency kénytelen lesz a hágal nemzetközi döntőbírószékhöz fordulni orvoslásért.

Angol katonaság szállta meg a palesztinai-syriai határt

London. A szíriai nyugtalanság folyton erősödik. A francia kormányzat a nagyobb városokba erős katonai alakulatokat vezényelt, páncélosokkal felszerelt. Damaskusban és Aleppoban kihirdették az ostromállapotot. A hadbírók éjjel-nappal dolgozik és két nap alatt 500 embert ítélt el, akiket a nyugtalanság idején elfogtak. Január 26-án temették el Aleppoban azokat a tüntetőket, akik életüket veszítették a megmozdulások során. Damaskusban asszonyok is résztvettek a demonstrációkban. Bejrutban még zárva vannak az üzletek. A keresztény és zsidó kereskedők kényszerítve vannak üzleteiket zárva tartani.

A nyugtalanságok miatt, amelyeket szélső nacionalisták inscenálnak a francia fennhatóság iránti érzés, amelyet az angol kormány is foglalkoztatja, mely rendelkezett is oltyrányban, hogy egy ezred gyalogságot és sok páncélosautót vezényelt a szíriai-palesztinai határra. Jeruzsálemi hírek szerint a szomszédos Szíriában lejolyt tüntetések erős kihatással vannak a palesztinai arabok hangulatára és az ottani véres összecsapásokra erősen reagál az arabok. Az angol rendőrség minden demonstrációt eltilt és Palesztinában jelenleg teljes nyugalom van.

Végre

Megalakult a romániai zsidóság egységes politikai képviselete

Lapunkban évek óta folytatunk kitartó harcot annak érdekében, hogy alakuljon meg a romániai zsidóság egységes képviselete. Voltak idők, amikor úgy látszott, hogy nincs kilátás arra, hogy az egységes szervezet megalakuljon, mert az ellentétek túl nagyok voltak. Azonban a „hidverés”, amelytől annyit propagált minden felelős zsidó tényező, amelyért annyiszor szállott síkra a romániai zsidó sajtó — közöttük a „Nepünk” is — most végre megvalósult. A „Zsidó Párt” és az „Unionea Evreilor Roman” vezetői belátták, hogy a helyzet olyan komoly a zsidóság szempontjából, hogy nem tűr halasztást a közös legfelsőbb tanács megalakítása.

Az egységes vezetés megvalósítása történelmi jelentőségű. Nagy és sorsdöntő esemény a romániai zsidóság történetében és bizonyoság annak, hogy a vezető zsidó férfiak a sorsdöntő órákban tudatában vannak annak a felelősségnek, amellyel tartoznak a jobb zsidó jövő érdekében.

A napokban végre sikerült eredményesen lezárni az évek óta folyó tárgyalásokat és aláírták a megállapodást, amely ezáltal egységes vezetés és irányítás alá helyezi a romániai zsidóság politikáját. A megállapodás szerint megalakult a romániai zsidóság Legfelsőbb Tanácsa, amely egyedül hivatott a romániai zsidóság nevében politikai akciókat kezdeményezni és lebonyolítani. A tanács élén háromtanos elnöki bizottság áll, amelynek tagjai: dr. I. Niemerover, az Országos Zsidó Párt elnöke és dr. V. Filderman, az UER elnöke, akit megbíztak az ügyvezető elnöki teendők végzésével, ugyancsak a végrehajtóbizottság elnöki tisztviselője. A Zsidó Párt és az Unionea ezenkívül pártizmos alapú delegálni fognak nagyobb taglétszámú vezérbizottságot.

A legfelsőbb tanács egy év időtartama alakult meg, amely idő alatt a meglévő zsidó politikai szervezetek, a Zsidó Párt és az Unionea nem függesztik fel önálló működésüket, de minden egyetemes zsidó politikai ügyben a legfelsőbb tanácsnak engedik át a kezdeményezést és a végrehajtás jogát.

Kétségtelen, hogy a romániai zsidóság állásfoglalása és bizalommal helyezi magát a legfelsőbb tanács autoritása és vezetése alá és mindenben követni fogja annak utmutatásait és támogatni fogja munkáiban.

A Legfelsőbb Zsidó Tanács megalakulásáról az alábbi hivatalos kommuniké adták ki:

„Az Unionea Evreilor Romani és a Zsidó Párt válaszul arra a számos és kitartó felszólításra, amelyet a zsidó lakosság részéről az ország összes részéről kapott közösen elhatározta, hogy vizsgálata tárgyává teszi az ország zsidósága számára az utóbbi években kreált helyzetet. Megállapítja, hogy számos szervezet és lap nyíltan és burkolatlan a fajvédő rezsim Romániába való bevezetését propagálja, amely a zsidóknak az országból való kiűzését célozza és míg ez megtörténhetik, a zsidók vagyónak elkobzását hirdeti egy olyan kisajátítás leple alatt, amely kizárólag a zsidókra vonatkozik. Ez a propaganda meg akarja fosztani a zsidókat a munka jogától, azzal, hogy a román állampolgárságra zsidókat ugyanabba a kategóriába akarja sorolni, mint a Romániában élő idegen állampol-

gárokat. — A két zsidó szervezet ezt megállapítván, arra a konklúzióra jutott, hogy a zsidóság helyzete igen súlyos és így minden ideológiai különbségre való tekintet nélkül a két szervezet elhatározta,

Sorozatos zsidóellenes

Bombamerényletek és gyilkosságok követik egymást Lengyelországban

Truskolas városkában, mely sorozatos antiszemita kilengések színhelye volt az utóbbi időben, pokolra hajították a zsidóságba mely porrázta a templom berendezését és több heven átörte a falakat és a mennyezetet. Szerencsére péntek esti istentisztelet után történt a bombamerénylet, amikor a hívők elhagyták már a templomot. A templomrobbantással kapcsolatban leartóztattak egy Czeryyola nevű nemzeti demokratát. A városka zsidó hitközsége intenzív munkát kezdett el a helyi zsidó zsidósága számára.

Wolszucowiski községben borzalmas tetel szaporították az utóbbi időben, a falusi zsidó lakosság ellen elkövetett gyilkosságok számát. Ebben a faluban nyolc tagú terrorszapat meglötte egy zsidó kereskedő feleségét és három gyermekét. A kerekedő hosszú ideig terrorizálták. Legutóbb éjszaka támadt rá egy banda, mely köztér és csak nagyobb összeg ellenében tudta kiváltani magát a terroristák kezeli közül. Nyomban a szomszéd községbe menekült, hogy alarmlózza a csendőrséget. Ezajatt

Súlyos konfliktusok után

Békés megegyezéssel választották meg a sacueni ortodox izr. hitközség vezetőségét

Sacueni, bihormegyei mezővároskáról zsidó szempontból eddig nagyon keveset hallottunk. Tudtuk, hogy ott csendesen működik egy zsidó zsinagóga, amely megéhesen igénybeveszi az erdélyi vallásos zsidóság áldozatkészségét. A hitközség maga alig száz tagot számlál és fájdalom az utóbbi időben a zsidóságban végbement differenciálódások itt is elhíntették az ellentétek magvát. A főrabbi maga lelkes híve a sápmarai főrabbinak és valószínűleg neki akartak kedvezni a túlzott bigottizmus címe alatt, új divatos jelszavakkal operáló ama hitközségi tagok, akik az eddigi akcióna irányzatot követő hitközségi vezetőséget a maguk irányításával akarták felcserélni.

Néhány hét óta valóságos forrongás a kisvároska zsidósága a hitközség vezetőinek megválasztása körül. Az agresszív, chaszid mentalitású zsidóság kisebb részben lévén egyszerű választás útján nehezen tud többséget szerezni, tehát harcias eszközökkel akarta az irányítás följött a he-

gely a „Romániai Zsidóság Legfelsőbb Tanácsa” címen egységes képviseletet létesít, amelynek feladata lesz az ország alkotmányának és törvényeinek keretei között a zsidóság jogainak megvédése. Az ügyek vezetésére egy elnökség kapott megbízást, amelynek tagjai dr. Fischer Tivadar és dr. V. Filderman mint a két szervezet elnökei és dr. I. Niemerover, mint a zsidó vallás reprezentánsa. Az elnökség dr. V. Filderman nevezte ki ügyvezető elnöknek. A Legfelsőbb Zsidó Tanács felhívja az ország zsidóságát, őrizze meg méltóságát és nyugalomát és bizalommal vesse alá magát a Legfelsőbb Tanács határozatainak.

a banda tagjai behatoltak házába és bestiális módon megölte feleségét és három gyermekét, míg legkisebb fiának sikerült elbujni a gyilkosok elől. A kereskedő személyleírása alapján a környék több parasztját őrizetbe vették.

Otwock fürdőhelyen bombát hajítottak Moszkow zsidó gyógyszerész üzletébe. A robbanás porrázta a gyógyszerár egész berendezését és lakhatatlanná tette az egész épületet.

Lodzban B.ume Bojowyszka asszony életmentésére hajítottak pokolra az antiszemita hullámok. Az üzlet berendezése tönkrement, két nő és egy tízezer éves fiú súlyosan megsérült.

Az utóbbi időben elharapozott bombamerényletek kapcsán tömeges letartóztatásokat eszközöltek a lengyel titkosrendőrség közegei a nemrég feloszlott radikális nacionalista szervezet tagjai között. Lodzban lezárták és hivatalosan lepecsételték a nemzeti demokrácia párt összes szervezeti helyiségeit.

gemoniát megszerezn. Különböző címeken, hatósági beavatkozást is incenáltak, de a városka népszerű főszolgabírója, Chis Cornej tapintatosan levezette a felek között a békés kiegyenlítőést, egyengetni és az elmérgesedett atmoszférát enyhíteni. Jellemző a harc élességére, hogy a sacueni főrabbi a harcok hevében egyik nem az ő álláspontját valló rokonát egyházi átokkal, chéremmel sújtotta.

Végül is győzött a sacueni hitközségben a jobb belátás és Kjein Sándor béke közvetítésével sikerült a túlzottan kiélezett ellentéteket elminálni és egy egységes vezetőségi listában megállapodni. A közös lista eredményeként a következők vették át a sacueni hitközség vezetését: Elnöki: Sonnenschein Mór, alelnök: Grünfeld Albert, pénztárnok: Smitler Hermann, gondnok: Fischmann Jakab, gazda: Nótó Jenő. A választmányra vonatkozólag a tárgyalások tovább is folyamatban vannak, akiknek megválasztására utóbb fog sor kerülni.

HETI GLOSSZÁK

Carol királyunk párisi útja

Carol király a londoni tevérszről jövet, néhány napot Párisban töltött. A nagy politikába mi sohasem szólnak bele, mert ez nem tartozik a mi méterünkbe, csak abból a szempontból figyeljük az eseményeket, hogy reánk zsidókra milyen kihatással lehet ez, vagy az az esemény? Ha pedig ebből a nézőszempontból vizsgáljuk királyunk útját, akkor le kell szögezzük azt, hogy ez a párisi uti rendkívül időleges fog hatni Románia belpolitikai helyzetére. Údítóleg azért, mert legfőbb alkotmányjogi védőnk, bizonyára látja hogy a Sarrut kormány milyen erke toborzott magaköré. Meggyőződött arról hogy míg számos országban a jobboldal igyekszik előre törni, addig a világ két legerősebb hatalmú állérének, az angol és francia demokrácia, kohézióvalis erejét a parlamentáriszmus és az ugynevezett progresszív „bal oldalt” teszi a szónak nem kompromittált értelmében. Az a nagyszerű demokrácia, amely tagadja és tagadni fogja mindörökké a diktatúrát mindenhatóságát és azok jogosságát Carol király és kísérete bizonyára látják, hogy kik mozdítják ma Európát és milyen szemszögből nézik a világ képét. És ha a király látja, hogy milyen az uralkodó planéta ma a nyugati országokban, akkor azt is észrevette, hogy két egymástól nagyon távolálló polus között vergődik Európa népkonglomerátuma és jövő fejlődésének iránya. Az egyik az, amelynek — szerencsére — Románia is híve és amelynek érdekükörébe tartozik azóta, amióta elhagyta a „közéneuropai politikát” és szászreceptesen francia orientáció hivatott. Ez az orientáció rendkívül megnyugtató a jövő perspektívája szempontjából a romániai zsidóságra. Meannyugtató azért ismert ott Franciaországban még semmi kivétel nélkül nem találhat abban, hogy egy egyezményen Stern Jaques nevű férfin lehet a francia gyarmatizáció élén. Bizonyára ért a dolgát és ha rábízunk ezt a rendkívül fontos pozíciót, akkor Monsieur Stern Jaques francia és igen jó hazafi lehet. Amint-hogy a zsidó Mandel postminiszter és a zsidó Maze Pierre államtitkár is kiváló férfiak és a Sarraut kormányt erősítő oszlopok.

Schelem Alechem:

A Kasrilewkei aggokháza

A világon minden előrehalad. A mi Kasrilewke városkánk is szépen fejlődött. Még sem ismerem, ha valaki most hozzánk jönne. A város közepén egy hatalmas pompás a pillét emelkedik, sárga féglákból messzire fénylő pléh-tetővel, sok-ablakokkal gyönyörűen faragott kanuval, amelynek homlokzatán fehér márványtáblán, aranyozott héber betűkkel a következő felirat olvasható: MOSAV ZEKENIM

(Aggokháza), hogy kapta Kasrilewke ezt a nemesfalu intézményt? Majd elmondom. Figyeljétek.

Abban az időben, amikor Kasrilewke felé is költöztek a vasutat, Moszkvából különböző teremtények érkeztek városunkba: mérnökök építésként, utervezők és hasonló egyének, mindennek előtt azonban egy férfi, egy vállalkozó, egy nagyszerű fiú és éppen egy, a mi népünkben való, volt. Nevét a mai napig sem ismerjük. Lehet, hogy a híres választó, Oroszország legazdaqabb zsidója; Poljakov-nak a hivatalnokja volt, vagy talán éppen maga Poljakov volt. Hogy azonban durgazdaz ember volt, egy milliómos, ezt a legkisebb gyerek is sejtette. Ki-

Mi nem kívánjuk és nem is kérjük, hogy a kelet-európai kormányok zsidó miniszterekkel grasszáljanak. Nem kívánjuk azért, mert a „legkör” nem alkalmas rá és mi nem is tartjuk „sértőnek”, ha nem vagyunk miniszterek. De jó az, ha a közép és kelet-európai felelős tényezők látják azt a leteradhatatlan örvendetes tényt, hogy „nyugaton a helyzet változatlan”. Változatlan és ez megnyugtató reánk zsidókra és örvendetes a jövő szempontjából, amely nem is oly komor, ahogy néha pesszimista időszakokban látni szoktuk...

Titulescu nem enged be német menekülteket az országba

A Népszövetség tanácsa előtt a német menekültek ügyének tárgya ússkor Titulescu, román külügyminiszter beszédét tartott, amelynek lényege az volt, hogy Románia egyetlen német menekült előtt sem nyitná meg kapuját. Számos zsidó lap indítványozta glosszája az eseményt és hivatkozása Titulescu „européer” egyéniségére, csodálkozik, hogy a ténetséges és világ-szerte ismert külügyminiszter, miért vall ily merev álláspontot, ebben a kérdésben. Hivatkoznak a lapok arra a precedensre, amely az 1920—21. években lezajlott ukrániai pogromok idején történt, amikor Averescu miniszterelnöksége idején huzezer ukrán zsidó menekült jöhetett át a határokat, hogy innen bizonyos idő múlva, tovább menjenek Amerikába, amelynek kapui annak idején még nem zártak le a bevándorjók előtt.

Mi nem tudunk annyira elitélni Titulescu külügyminiszter álláspontját. De nem azért, amire hivatkozik beszédében. Nem azért, mert a szélsőséges antiszemita hullámnak adna tápot, hanem azért, mert Románia egymillió zsidó nyugama érdekében szükség van arra, hogy néhány ezer német menekült miatt, ne legyen nyugtalanság ebben a kérdésben. Szerintünk és ezt nem önzés mondatja veünk, mi valóban nem tudnánk abszorbeálni újabb zsidó tömegeket, bár — az megint más lapra tartozik, hogy mennyi kitűnő szakember és mennyi fontos tudás bejőnni ezzel az országra.

De mi segítünk Titulescunak abban, hogy érvet hozunk, amelyet ő nem mondhat. És pedig azt, hogy nem szabad precedenst alkotni arra nézve, hogyha Európában egy kormány nem akar több zsidót látni országga határain belül, akkor jöjjenek

mindenki olmo... Molnár és Moser kölnivíz... Leptartozás: illat! Utóbbi határ!

Rökk Marika is gyűlöli a zsidókat

Aki nem tudja, annak megmondjuk, ki csoda Rökk Marika. Pesti színésznő. Hogy kerül egy pesti színésznő lapunkba? Kérdésbe az olvasó. Nem hagyjuk sokáig kíváncsiskodni a szöveg olvasót, hanem azonnal megmondjuk, Rökk Marika, amik csak táncol, ugrál színpadon, addig a lapok színházi rovatának a csemegeje lett, vagy a Színház Élet kenyere. De amikor a Rökk Marika kimegy Berlinbe filmezni és ott elkezd zsidózní, akkor már figyelmünk erre mi is. Budapesten a zsidók karolják fel a zsidó színházembereket, a zsidó közönséget. És Berlinbe emegy filmezni, ott a környeztet hatása alatt letegratta magát horokeresztel. Kijelentette, hogy ezáltal csak tiz-tízszáz színészekkel fog csak szerencsén. Bár első filme dacára a nagy fátisztatásnak — megbukott. Ez az artistánó, most le kell, hogy jusszon a déleleletet. — a zsidók által déleleletet — zsidók eszéről. Elér szomoru hogy a zsidók egyrésznének nincs egyeb-

elmondani), folytatom. A rabbi hasonlata nem vágott ugyan teljesen a hallgatóság mégis az újfali nyála meg mint mindig Reb Jelepel beszédei után.

A mese és példázat elhangzása után fel emelkedett az egyik „bale bosz” — természetesen a lezelkelők köztül való, mert ki más morészkedett volna az egész hitközség jelenlétében a rabbiival szembefordulni — és aközvetkező kérdést intézte hozzá:

— Rendben van, Rebe, Önnek, persze teljesen igazra van. A példázat gyönyörű példázat. A kérdés csak az: honnan vesszük hozzá a pénzt? Egy aggokháza sok pénzbe kerül és Kasrilewke csupa szegény emberből és koldusból áll.

— Na, na! Majd egy példázatot mondom neked fiám. Volt egyszer egy király... annak volt egy egyetlen fia... Reb Jelepel másnap két „bale bosz” kecsértében, egy nagy színes zsebkendőt terítve kezére, végigjárta a piacot üzletelőkre, háziruházra ment — ez volt Kasrilewkeben az úrsági szokás, amikor pénzt kellett csinálni. Persze nagy összeg ilyen úlon nem gyűlt össze. De Reb Jelepel azt mondta: „Nekem van időm!” O, várhat ha még egy héttig tart is. Rómit sem egy nap alatt építették fel. Minden reménye most már az

mondja mint hasonló problémákkal foglalkozók.

Talán annak a szerencsétlen Csafári János nevű pesti embernek van igaza, aki szerelmével üldözte a gyönyörű és zsidógyűlölgő Marikát és amikor már az ostrom kezdett Rókk panának leánya kíméletlen megedzserének is kellemetlen lenni, akkor kiderült, hogy a szerencsétlen ember, ön és közveszélvesztés örült. Örültek találták az orvos, amint nem csodálkoznak, mert folyton csak azt ordította, hogy szeretem Marikát és nem látok szerelmentől.

Hát nem örült szegény? Éppen egy ilyen horogkeresztes dómát imád meg. Mi bevalljuk hogy nem imádjuk. Sőt utáljuk. És ez a normális. Aki szereti azt ugylátszik az örültek házába viszik. Mint hogy ő sem egészen normális, ha leborult Hitler nagyság előtt Berlinben és elfelejtette pesti nali mecenásait.

A Porunca Vremii adófizetői

A legszélesebb romániai heccian: a Porunca Vremii amely lefordítva azt jelenti, hogy „idők parancsa”. Mi nem tudjuk, hogy mi parancsol az idő de ugylátszik Dr Radulescu hie tudja és annak szellemében dolgozik. Radulescu főszerkesztő ur néhány évvel ezelőtt még szegény ember volt. de megértette az idők parancsát és ennek szellemében igyekszik dolgozni.

Az, hogy pénzkereső útjába, a legnagyobb lehetőséget a zsidók gyűlöletében találja meg, hát épen ez az amirő ráillik a lap címe hogy az az „idők parancsa” s hogy ez meny nyire így van, azt bizonyították azok a teleprelések amelyek az „Lupta” című demokratikus lap indított meg. Így néhány héttel ezelőtt cikket írt, amelyben lekötözi Radulescu levelét és nyugtáit facsimilében, amelyet a „Cagero” hoz intézett 1934 október 22-én. Ebben a levelelben nyuktázza azt a 300.000 leit amelyet felvett a lap céljaira. ettől a zsidó-vállalatól. Szubvenziót kapott a Porunca Vremii, amely lehetővé tette és teszi, hogy benteként a lezsidóságesekben tisztán a zsidóság ellen, vérvád és egyéb mesékkel.

Radulescu főszerkesztő ur, aki a keresztény nemzeti párt egyik fővárosi kerületének egyik elnöke nem volt különben sem kézsyes. A Lupta most tovább folytatja a lelepet. Nemcsak a Cagerótól kapott pénzt,

idegenekben, a kereskedőkben volt, akik Kasrilewkébe szottak jönni. Ha egy ilyen pasast elfogtak alaposan megvágták, úgy hogy utána mindenki meloen azt ajánlotta, hogy kerüljék Kasrilewkét, mert nem lehet birmi az ottani szegényekkel.

Amikor Reb Jezepele meghaltotta, hogy Moszkvából egy zsidó, egy gazdag vállalkozó jött, Poljakow hivatalnok, vagy talán maga Poljakow, egy többszörös milliomas, felvette szombati ruháit és a strejmit. Az emberek csodálkoztak, mert ehhez a ruhához sehogysem illik a sétahat. Mert így okozkodtak: Ha szombat van, hogy kerül a bot a rabbi kezébe? Ha pedig hétköznap van — mire való akkor a strejmit? A dolog akkor lett világos előtük, amikor Reb Jezepele két előkelő balehosz kíséretében egyenesen a vendégfogadóba ment a gazdag vállalkozóhoz.

Nem tudom, milyenek a többi moszkvai vállalkozók, de ez a vállalkozó, aki hozzáánk jött Kasrilewkébe vasutat építeni egészen különös ember volt. Kicsiny, zömök emberke, aki nem ment, hanem rohant, nem be azélt hanem kiabált. Minden gyorsan ment nála és a végtelenség ideges, veszedelmes ideges volt. Ha nem találták ki róctön öháját, vagy csak egy szóval is mezbántótták, nem volt bírós az ember élete. A vendégfog-

hanem az Agricola Fonciera biztosítótól is, amelyet évi kétszer felvett huszonnégyezer lejéll vágott meg. Többmilliót vasvont szerzett rövid idő alatt a vérvád mese romboló expozitúrája, amely állandóan a lezsidó több képekkel operál az egymilliónyi romániai zsidóság ellen. Ezeknek eredményeként azután támogató öszszeket és szerelvéket szed be néhány hülye pénzes zsidótól — fejezi be a Lupta cikkeit.

Vespašiannak safnos igaza volt: a pénznek nincs szara...!

Fritz Kortner pere, amiért zsidónak született

Igen érdekes per folyik Fritz Kortner, a világhírű filmszínész és egy zsidó filmtár saság között. Az eset érdekes arra, hogy foglalkozunk vele, mert igen érdekes problémát ölel fel, Fritz Kortner 1932 é őszén egy Glück Oskar nevű berlini filmársaság angazsálta, mint rendezőt és színészt, amely szerint egy hangos filmben kellett volna, Beethoven, a zenét tiszán megismerlyesíteni. Erre a szerződésre felkapott Kortner, 10750 márká előleget. Közben Hitler került utáomra Németországban és egyik első intézkedései közé tartozott, hogy megtiltotta a nemárja filmszínészeknek, hogy német filmekben szerepeljenek. Elég szomorú tragédia volt ez a német filmszínészeknek és filmrendezőknék. Fritz Kortner lába alól is kicsuszott a talaj, mert talán nem is kell mondanunk hogy Kortner js...

A zsidó filmtársaság ügyvédje utána per indított a színész ellen, amelyben vizsgálóveteli az adott előleget. És a per indoklásában a következőket írja az ügyvéd: „Akármiképpen gondolkodunk is a dologon, kétségtelen, hogy 1933 óta, a peres sem mint filmszínész, sem mint rendező nem tevékenykedhetett Németországban és ez a körülmény, Kortner személyi adottságaiban rejlik, amiért ő felelősége tartozik A nya kéthert jogi formula helyett röviden ez azt jelenti, hogy Kortner a felelős és meg is büntetendő — legalább az előleg visszadására erejéig azért — mert zsidónak született.

Természetesen, mi nem vehetjük ezt a szerződésbontó körülményt úgy, mintha ez Kortner hibája volna. Ez Németország hibája és nem a filmszínészé. Ha Kortner lábát törte volna, vagy bármiképp a kalmatlan lett volna arra, hogy filmszínészi tevékenységét tovább folytathassa, megértene-nék a perló zsidó céget. De így? Hát lehet

ben amelyben lakott, meghagyta, hogyha va laki hozzá jönné, — legyen az bárki, akár a kormányzó is (így mondta szó szerint) — először kopogtatni kell az ajtón és ha azt mondja: „szabad”, úgy jelenteni kell neki, előbb, ki öhajt vele beszélni. Akkor aztán, vagy fogadja a látogatót, vagy másnapra rendeli.

Természetesen, hogy Kasrilewkében sokat röhögtek ezen az emberen és ostoba szókásain. Hogy mi mindent talál ki egy ilyen moszkvai vállalkozó? Hallottak már ilyet? Nem elég, hogy én hozzá fíradok hogy a lakására jövök, még egy ideig várom meg az ajtaja előtt, amik mevenedik, hogy hely-jek és ha nem térszik neki még azt is mondhatja, hogy holnap jöttek! Nem, ilvet csak egy moszkvai nagyvállalkozó engedhet meg magának! Igazán nécs nagyobb és előkelőbb férfi, mint Reb Jezepele a rabbi: kiváló talnmdtudós, becsületes istenfélő mint nagyon kevesen. És nála mégis mindenkor és mindenki számára nyitva van az ajtó, mindenki beérhet! — hiszen mindannyian zsidók vagyunk.

Amikor a vendégilős — szintén zsidó hosszúsáru pipájával kényelemben elnyújtózkodva észrevette a rabbit, a maga saját személyében, méghozzá szombati ruhájában

Sulfamyl puder csak

„EGGER”

védjegyvel valódi, más gyártmány, mint értéktelen u ázat visszautasítandó

arról szegény Kortner, hogy egyetlen festi „hibája” a církumáció, amely miatt kenyeret veszítette? Igaz, hogy Kortner ügyvédje sem marad adós a váással, mert többek közt ezt írja vizsgálójelentésében: A perló fél maga is zsidó és ennek folytán valószínűleg nincs módjában, hogy Németországban készíttesse el a filmjét. Eltekintve attól a tisztán emberi szemponttól, hogy épen ő az aki nem jogosult szemrehányást tenni azért mert Kortner zsidónak született.

Amint látjuk az útletember a tízezer léteződiven márkáját akarja menteni és ennek érdekében, zsidó léte, még a Kortner zsidóságában is ta ál leve-nivalót. Pedig nincs is más bírós itt, mint Németország és nincsenek más ádózatok: csak a zsidók

— Carol király vendégill látta Mandel francia posta-minisztert és Louis Dreyfust. A Rador jeleniti: Öfelsége Carol király páris tartózkodása során kedden déoben a román követtség palotájának dísztermében dezsínét adon Lebrun köztársasági elnök tiszteletére. A meghívott vendégek között voltak: Sarraut miniszterelnök, Paul Bourcour, Flandin külügyminiszter, Mandel postaiügyi miniszter, Petain marsall, az angol lengyel, török, cseh, juroszláv, görög követek, Tijnescu, Paul Anchelescu, Victor Antonescu, Lepadalu és Caramill miniszterek, Jorga professor, Iaseavici udvari marsall, Louis Dreyfus és több francia közéleti előkelőség.

egész magánkivül volt: „Legyen áldott az érkező! Baruch Haba! Ilyen vendég! Maga a rabbi ur az én házámban! Ilyen megiszteltetés! Fogadjon helyet Rebbe... Hogy a vendéghez öhajt bennenni? A legnagyobb készséggel. Tessék!”

És egész megfőledkezeti a meghagyásról: „Legyen bárki is, még maga a kormányzó is” — letette a pipát és bevezette a rabbit a két előkelő balehosszal a vendég szobájába. Ö maga kint maradt.

Hogy mivel foglalkozkodott a vendég a szobájában azt nem tudjuk. Talán épen fontos kalkulációkat vezetett a vasutról, spekulált, hol legyenek a sinek lefeketve és hol épüljön az állomásépület, avagy talán a szomszéd szobában délutáni álmát aludta, vagy esetleg diszkurált a vendégilős legifjabb menyével, azzal a haszontalan perszónával, aki paróka nélkül szaladgál és a férfét nem szereti, ami nyílt titok. Ki tudja, hogy mit csinál egy moszkvai zsidó vállalkozó, még hozzá, ha milliomas, ilvenkor a szobájában? Amikor a kasrilewkéi deputáció az előlő szobába belépett, ott nem találták. Látták, hogy a szomszéd szoba ajtaja nyitva van és hogy ott halotti csend uralkodik. Tovább menni nem mertek. Nem illik, talán alszók. Előkor ravasz trükkre határozták el magu-

Palesztinai miniatűrök

írta: Beregi Ármin

A KÉT MENYASSZONY

A „Palesztina” hajón megszületett egy zárkózott szőke nő: — Nézzé kérem — mondta valódi berlini tájszóval — ott az a hölgy milyen lelkűnön viseli a horogkereszt jelvényt Mégse járja, hogy itt, ahol 400 lengyel zsidó megy új házat keresni, érzem, ez szent A lengyel utasok vezetőjét kértem fel az intervencióra. A hölgy idegesen tépdeste a magáról Hitler jelvényét és önértetében megörite még siri is. Másnapra megbékélt és már beszélgetett is. Érdekes: tudott jidischül, Kitudódott, hogy német lengyel zsidó lány, de egy saronai német menyasszonya és „drisával”, mint menyasszony utazik. Kitudódott, az is hogy a szőke német is drisával utazik, ö viszont született „teljes” árja és zsidó a végénye. Mikor nem látta senki, sokat sírt. Lehet, hogy ártáságit sírta. A lengyelek vezetőjének mondtam: „Nem lehetne kiserőlti két vegyes párt egymással?”

— Nem — mondta az okos fiatalember — saronai németnek gondolom, hogy az a buta zsidólány legyen a felesége.

A KIS TEMANI HORDAR

Megérkezünk nagy, nehéz poggyászokkal. Az autó a házhoz visz. Szó sincs róla, hogy a soffőr a 15 perces utért fizetett egynegyed dollár, azaz 50 leirt le is szállja a volán mellől. Ott áll a kis Yemeni öreg hordár a sarkon. Rongy a fején, meztelen. Meg sem mozdul, amíg érte nem mennek. Öt piastert alul nem viszi a kofferoikat az emeletre, Megkapja az öt pityit! (50 le). Kissé gyentse szegény. Segíteni kell neki. A koffér fél fölet fogja, a többit más viszi. A lépésön már nem bírja. Atadja a félfület is, ö csak a koffér sarkát emeli kissé. Végre fenn van. — Nagyon nehéz az ilyen — mondja és átvesszi az öt pénzt. Még esoda, hogy bakiszt nem kért, mint a kikötőbeli arab hordár, ugyanezért és agyanigyi végrehajtott „szállítmányozásért” a vámháztól az autóg.

KIBŐL LETT A LAKATOSINAS

Személyes, bocherből lelt nyomdászszed. Hetek óta állásnélkül. Nyomdász több van, mint munka. — Gyere hozzánk — mondja neki egy chaver, aki nyiregyháza. — Te mit dolgozol? — Mit? En lakatos vagyok.

— Hiszen soha nem voltál lakatos! — A lakatosnak nem kunszt laka.osnak lenni! — mondja a chaver. — De énnekem még kalapács sem volt a kezembem — mondja a szau-üvegés „tanuló”. — Fő, hogy felvegyen az adon, a mester. Ha felvesz, mond csak, hogy szakember vagy. — Felvették. Próbaidőre. Kifizetéssel, 20 piastert (150 le) naponként. Felmáig befárt a lakatos műhelybe „kitanulni”. Aztán bevomult az adon műhelyébe. Igaz, hogy semmit se rontott el, de harmadnap a mester ráért nézni a kezejárását és azt mondta: „De turesáu tartja a kalapácsot! En azt hiszem, hogy magam mégsem szakmunkás.”

— Akkor pedig már önállóan szerelje öszze a bevécső záratok. — Itt jobban kell figyelni a munkára, mint a betűszedésnél — mondta — mert ha a szedés félre megy, legfeljebb egy hirig a bét helyét a gimel alá kerül, de ha a kalapács megy félre, vagy a szeg lesz rossz, vagy az ujjam hegyének rossz, és a kalapács-ütés az ujjon rosszabb, mint a hirig nem kellő helyen. — Azt hiszem visszatér a sajtóhoz.

DUNYHÁBOL EMELETES HAZ

Kacvinszky Jizchak urnak dunyhája volt. Még otthon, pelyhü dunna. A nagy melegben csak teher az ilyen. Eladta, Egy fontért. Nem sok pénz. Az egy fontért vett egy huszofonos bankkötvényt részletre. Ismerték, hogy rendes ember. A bankkötvényt másik banknál depozálta és kapott rá tíz font kölcsön. A tíz fontért vett 3-4 banknál tíz bankkötvényt a husz font és ezekre kölcsönt vett fel, 100 dollárt. Ismerték, hogy rendes ember! Vett egy magvas, örházeltke! (ez akkor volt) hatvan fontért és negyvenet elvitt egy bankba és betette. Az építés hírele tervet készített és a terv alapján a lakók kivették a lakásokat. Egy évi bért előre képzében, egy évi bért váltóban fizettek ki. Így kezdte el az építkezést Háromnegyed év alatt a lakók beköltöztek és ö név év alatt kifizette a házat és a bankkötvényeket. — Igen jó dolog a pelyhü dunnya.

KI ISMERI IVAN ARJENOVSKYKT?

A határőrök elfogtak nyole embert, akik vizum nélkül akartak belépni az országba. Sőt — okosan — utlevelüket is eldobálták valahol. Mikor elfogták őket, egyik Ivan Arjenovszkynak, a másik Dimitrin Guvicsnak sít-

ÖREG EMBER GYOMRA RITKAN JO: ETKEZÉS ELŐTT EGY KOCKA CUKRON PÁR CSEPP DIANAN SÖSBORSZESZ POMPÁS ÉTVÁGYCERJESZTŐ

nek mondta magát és azt vallották, hogy oroszok, Beesukták őket Akkóban a tetvek közé, mert Oroszországba senkit sem toloncolnak vissza, Ehségstrájkba kezdtek. Egyik gyenge volt az éhségstrájkhoz, Belehát, Ivan Arjenovszky. A rabbinak, aki meglátogatta őket az akkori fogházban, bevallották, hogy szlovenszói zsidók: ök maguk sem tudják egymás valódi nevét. Ivan Arjenovszky elmentek és senki se tudja, hogy ki halt meg. Sohase is fogják megtudni, csak éppen egy Schwarz, vagy talán egy Weisz nevű család vár hiába levelet, amiben az apa írja már, hogy jöhetnek utána. — Az a levél nem fog megérkezni.

FELFÜGGESZTETTEK EGY ARAB TÖTISZTVISELŐT

Muszovicza a neve ennek a főtisztviselőnek, aki teljhatalommal adott ki certifikátokat. Állítólag működése alatt 15.000 darabot. És állítólag csak zsidónak, A feljelentők azt is állították, hogy — pénzért. Ö bebizonyította, hogy csupa jogotlank adót certifikátot, csak éppen nem volt a feltételek vizsgálatalán tulajdosan rigorózus. Vissza is helyezték, de nem a certifikátok fömberé már. Most egy zsidót tettek az arab Muszovicza elföldi helyére, Sir Samuel Herbert fiát. És akármint csinál Muszovicza arab ur, Samuel Herbert fia zsidónak nem ad certifikátot. Teljesgözen angol hozzá a kissé gazdag ember, Pedig kolonias a lánya a felesége, Muszovicza jobb volt.

— Elcsagyás, Dr Barsoty Sándor brassói ügyvéd, az orth, zsidó volt hitközség elnökének leányát Ibolykát eljegyezte Erdős Iván, a kiváló talentumu publicista, a budapesti „Ujság” belső munkatársa.

egyik arca különös elváltozást mutatott, ő azonban finom mosolyával kiáltotta:

— Mázeltov, zsidók! Nagyszerű hírközök vettek: Isten segítségével megész az agrokház, de egy olyan agrokház, hogy Isten és emberek örömeiket fogják benne találni.

A kisemberek talán nem hiték volna el a rabbinak, ha magától a vállalkozóól nem állították volna a salát filléket, amikor ezt mondta: „Zsidók, öitek nektek egy agrokházát. En magam fogom felépíteni!”

És nemsokára láták a vállalkozót a rabbi-val fel és aludni a városban. Kímérték, hogy itt és itt fog állani a ház, ennyi és ennyi lesz a hossza, ennyi és ennyi lesz a szélessége és mir kezdtek hordani a bglakat, épületfát és egyéb anyagot és megkezdődött az építkezés.

Akadatok persze kíváncsiak, akik a rabbitól meg szerették volna tudni, hogy mi történt odabent, miköz kért becsónat a vállalkozó a rabbitól, de a rabbi csak hallgatta a kérdéseket, anélkül, hogy felelt volna. Mindig csak azt ismételte válaszul: „De lesz egy agrokház, Kasrilewkén, ha Isten akarja, egy olyan agrokház, amelyben Istennek és embernek öröme lesz.”

A moszkvai vállalkozó nem tudott szöhoz jutni. A bejelentés nélküli „betörés” az ő szobájába, az öreg rabbinak az élnepélyes magatartása annyira felizgetták, hogy szinte nem tudt magáról. Mindenről megfeledkezett. Mintegy saját akarata ellenére felemelte a kezét és az öreg rabbit teljes erőből pofoztötte.

— Itt van önök! Itt van egy agrokház! — A pofon erejétől az öreg feléről leesett a strejmit az alatta levő kis sarkával együtt és a kasrilewkéi rebbe egy pillanatig fedetlen fövel állott ott talán először életében. De nem mult el egy másodperc, a rabbi lahaiolt, felvette strámifliát, befedte fedetlen fejét. Aztán óvatosan megérintette kezével orciáját és megrázta a kezét, hogy Isten menis, nem véres-e. A következő pillanatban azonban a vendéghez fordult és egy sajátú kos mosolyal az arán így szólt:

— Na jó. — Ezt nyilván nekem adta. Most azt szeretném tudni, kedves zsidóm, mit foradni szegény, öre” betetteknek, értem az agrokházra rászere?

Hogy tovább mi történt, azt nem lehet elmondani. Senkisé tudta, mert a legelőkelőbb baleboszok egyszerűen megszöktek a szobából. Reb Jezepele a rabbi pedig nem mert a dolgról beszélni. Amikor kijött, az

kat: mind a hárman egyszerre elköhinfették magukat. (Régi szokás az Kasrilewkében). Ezt meghallotta a vállalkozó és halálra jéden rohan elő szobájából. Amikor az ismeretlen vendégeket látta, féktelen haragra lobbant és elkezdett hangosan ordítani és szitkozódni — moszkvai módrá:

— Ki van itt? Mit akartok itt, kutyák, így és úgy... Ki engedte be benneteket? Százszor meg mondtam, hogy előzetes bejelentés nélkül senkinek sem szabad bejönni.

Olvasóink már eléggé ismerik a kasrilewkéi rabbit és tudják, hogy nem tolakodó, mindig szerez az utolsókat maradni, mert azt hirdeti, hogy halandó embernek nincs sietnivalója. Ebben az esetben azonban még is elő kellett lépnie, mert az előkelő haleboszok, akik vele voltak annyira megtárdtek a milliommástól, hogy szöhoz sem utáltak. Reb Jezepele a rabbi nyugodtan és határozottan lépett elő és mondtotta:

— Bocssáson meg, Ön kiabál... Talán Önök van igaza. Ne verve töllink rossz náven, ha talán zavartuk. Mi egy Istenek tésző ügyben fíradozunk, egy miéva ügyben és meg van írva nálunk: „S-uh-he miéva enan nizakin”. Ez azt jelenti, hogy aké mie va ügyben írunk azokról k nem történéhöz bujuk. Mi pénzt gyűltünk, érti uram, pénzt gyűltünk egy nagy ügynek, az agrokházátrak.”

Megérkezett Romániába és kapható a 20.000 szavas, teljes **MANHEIM-GROSZ** néber-magyar gyakorlati kézikönyv.

Nyelvintézet és számos gyakorlati útjával. — A kiadás egész váson. Gősbent, nyom. anyag. pap. 100.000. — Ugyanaz. ár. a k. adóval együtt. Debrecen, Jókai utca 10. sz. A. K. adóval együtt.

— Dr. Réti Ignác halála. Az oradeai csejti hitközség titkára hunyt el tragikus hirtelenséggel a napokban. Dr. Réti Ignác halkszavú, derék ember volt, akit sok sorscsapás érte életében. Mint fiatal ügyvéd nőtt fel, majd Kecskeméti Lipót főrabbi egyetlen leányát, aki gyermeke születésekor hunyt el tragikus körülmények között. Azóta egyetlen gyászolója sokáig a kiváló világhírű tudós és veje, a most elhunyt Dr. Réti Ignác és elhunyt asszonya. Most operáció következtében meghalt Dr. Réti Ignác, aki tizenöt év óta titkára volt az oradeai nyugati szertartású hitközségnek. Hivatalt mindenkor a legnagyobb precizitással látta el és sokban hozzájárult lelkiismeretes munkájával ahhoz, hogy ma az ország egyik legkonszolidáltabb hitközsége az oradeai. Dr. Réti Ignácot gyászolja egyetlen leánya, nemrégiben nőt vett második felesége és gyászolja az oradeai zsidóság, aki benne egy nyíltszívű, jóakaratú embert veszített el. — A temetésén Dr. Weinberger Mózes, a clujai zsidó hitközség főrabja tarott gyászbeszédet az elhunyt felett mivel Dr. Kecskeméti Lipót főrabbi betegsége miatt nem tudta venni részt elpárancolni. Dr. Weinberger Mózes gyönyörűen felépített, klasszikus nyelvezelettel megtartott gyászbeszéd nagy hatást váltott ki a gyászoló körében. A hitközség nevében Dr. Konrád Béla hitközségi elnök beszúzott a halálról, az iskolaszék nevében Dr. Kabos Béla iskolai elnök és a hitközség tisztviselői nevében Engel arabiból beszúzott az elhunyt hitközségi titkárról. Az elhunyt oradeai főrab kérésére ki a temető, egész Oradea társadalmá részvételével gyászszertartáson.

— Több millió magyarvagyonnal rendelkező, 27 éves életkorú társadalmi és diplomás mérnök, nagyvállalkozó műszaki vállalat tulajdonosa, bészeli román, magyar, német és francia nyelven, hozzáadó intelligens, megismerés, hozományai rendelkezésére utalvány ismeretével keres, házasság céljából, megismerésük pontos címmel, fényképpel és hozomány megjelölésével lapunk kiadványainak címére küldendők. A legteljesebb díjazásról biztosi va. Válasz bélyeg mellékelendő.

— Halálozás. Meghalt Clujon Zichermann Jakab, a huédni zsidó hitközség elnöke 42 éves korában. A kószeregetnek ürvendő derék polgár váratlan halála. Huédn egész társadalmát mélyen megrendítette. Clujon temették, ahol Glasner Akiba tartott följötte megindító gyászbeszédet. A megboldogult özvegyén és két gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— Minden életkorban enyhíti a fájdalmakat a Togat. Gyorsan és biztosan csillapítja a jól bevált Togat tabletták a fájdalmakat. Több mint 7000 orvosi szakvélemény dicséri a Togat kitűnő jó hatását rheuma, köszvény, idegzsúvás, spanyolláz (zrippa), hülléses betegségek, fejfájás és idegfájdalmak esetén. Az Ön orvosát igazolni fogja, hogy a Togat jó hatása mellett teljesen ártalmatlan. Oldja a húgyvagyat, bakteriumölő és természetes módon küszöböli ki a szervezetből a betegség okozta bomlási termékeket. Évek óta fennálló fájdalmas bajoknál is meglepő gyógyeredmény érhető el a Togat tablettákkal. A Togatnak nincs pótszerrel. Az összes gyógyeszerterekben és drogueriákban kapható.

„Az Öröklékévaló szerelí kiválasztóitjait”
- írta Gata Galaction gör. keleti pap Nismerover grandrabbinak

Bucuresti. Az ismert Gata Galaction gör. keleti pap, aki arról nevezetes, hogy minden pénzt szegények között osztja szét, a következő szép levelet írta Nismerover szertartó-főrabbinak: „Emlékezős uram! Kedves doktor uram! A bírályi nyomozás tereén kiderült, hogy a merénylő Aurel Jonescu is azon — arra érdemes és nem érdemes — egyének egyike, akik igénybeveszik az én jótekonyságomat. Elvagyok keseredve amiatt, mert az én támogatóitjaim között, akiknek pénzem osztogatom, a sőtéségnek ez a fia is szerepel. Várok arra, hogy illetékes igazságügyi hatóságok elhívják, hogy értesítsem az emberről valómást tessek. Tiszta szívemből ürvendek, hogy a jó isten megörizze Ön, erodáíozs módon és ezzel megmutatta hogy „szereti az ő kiválasztóitjait”. A közeli napokban meglátogatom Önt és barátsággyal megszoritom a kezét.

Igaz híve:
GATA GALACTION

Vajha sok ilyen emelkedett szellemű férfiú élne közöttünk bárcsak az idegen egyházak papjai, valóban hasonló „keresztényi” szellemben érvénének és adnák a gyakorlatban tanu-jelét annak, hogy együttérzőnek a zsidóséggel. (A szerk. megjegyzése).

— Gyomor és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyág, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszalás, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keszűvizet iszik. Az emésztő szervi bajok orvosprofesszorai általánosan dicsérik a Ferenc József viz enyhe és megbízható hatását s azt, gyakorlatukban sűrűn rendelik — Képható minden gyógyeszerterében, drogueriában és fűszerüzletben.

Amerika zsidósága a világ leghíresebbjére apellál. New-York. — Az American Jewish Committee a napokban tartotta meg 29. évi közgyűlést, 200 delegátus és 50 főkommitéje elnökével. Bay-angulag fogadák el azt a határozatot, amelynek értelmében Genébe, a Népszövetséghez kévást írtéznak, hogy a MacDonald féle levél alapján kérjék becsú uon Németországot, hogy szüntesse meg a zsidóság üldözését, ha vé hárujjenek a tragédiák sötét felhőit a német zsidóság feje felé. A rezoució a következő szavakkal végződik: „Ha a világ a más vallásunk üldözését téthenné és szótanni végigné, akkor haját maga jelenti ki, hogy felhagy az aul a küldetammal, amelyet eddig folytatóit a civil zsidó tevézsége érdekében.” Az executív elnöke, Sol. M. Stroock kijelentele megnyitójában, hogy háa az amerikai keresztény egyházak céltudatos propagandájának, az antiszemita hullám az USA területén csökkenében van. Az anti semita agitáció azonban nem hagyott alább mert külföldről támogatják és mindaddig fog tartani, amíg a politikai és gazdasági helyzetben, bizonyos nyugalmi állapot nem következik be. Az American Jewish Committee epnökevé újra dr. Cyrus Adort választották meg.

— Eljegyzés. Groszberg Marko Subotica eljegyezte Kohn Renét Zentáról.

3 kell a kishobának: 6 nölpor, krém, szappan

de az **Alpiner** legyen!

Ön is védekezzen

a veszedelmesen elterjedő betegségek ellen a kéllemesen állított

Senlaslo

(Szt. László) **fertőtlenítő**

Megóvja **fertőzéstől**

Vigyázzon, nehogy utazásakor szolgálat k.

Megszarolta a zsidó teli segélyt a hitlerista rezsim

Berlin. Mint ismeretes ezen a télen a zsidókat és a nemáriákat kizárták az állami teli segélyből. Állami rendelkezés a zsidó szervezetek külön zsidó teli segélyekéit indította, amelyet tiszán zsidó pénzzel finanszíroztak. A segélyvesztésről zsidókra nézve ennek csak ürvendés következményei voltak: mert míg az előző években, az állami teli segély keretében mint másodrendű segélyjogosultak szerepeltek, addig az idén a zsidó teli segély példás módon gondoskodott a segélyvesztőlókről. Ennek viszont több oka van.

Mindenekelőtt a főmódu zsidók áldozatkészsége a gyűjtőakció során sokkal nagyobb volt, mint az ária adakozók az állami teli segélyvel szemben. Így például egy Jandori nevű zsidó áruháztuladónos egy-magában több mint egy félmillió márkát adományozott a zsidó teli segélyre és egy N. Izrael nevű egy is hasonló összeggel járult hozzá az akcióhoz. Sokkal lényegesebb azonban az a tény, hogy a zsidó teli segély javára összegyűjtött pénzek maradék nélkül a segélyvesztőlóknak jutottak, míg az állami teli segélyt igen szűkös természetű segélyt nyújtott. Göbbels teli segély-változtatása ugyanis készpénz-nyújtásnak csaknem teljes eredményét az államkasszához kell, hogy juttassa a hadfelszerelés finanszírozása céljából. Az a feltűnő különbség azonban, amely a zsidó és az állami teli segély között mutatkozik, arra indítja a nemzeti szocialista segélytörvények hogy panaszjal forduljanak a pártához.

Hogy ezt a kéllemetlen helyzetet áthidalják a hermáti birodalmi urai a megszokott mindenható eszközökhöz folyamodtak: a Gestapo, a német titkosrendőrség egyszerűen elkobozta a zsidó teli segély által gyűjtött pénzeknek nagy részét és kényszerítette a zsidó teli segély vezetőit, hogy készpénzbevitelüknek husz százalékát becsússák az állami teli segély rendelkezésére. Vagyis minthogy az állami teli segély készpénz-állományát nem a segélyvesztőlóknak adják hanem az állami hadfelszerelési alapra fordítják, a zsidók által gyűjtött pénzeknek egy részét is elkobozták a német fejevesztésére a zsidó munkajelöltek és agyek rovására.

Csokoládégyár létesül Tel-Avivban. Rövidesen megindul egy új csokoládégyár Tel-Avivban, Mostanig három gyár működött az országban, azonban ezek nem tudták fedezni a szükségletet: 1934 évben 70.000 font értékben importáltak édességeket az országba. Az új gyár, mint a „Bethlehem” nagy sütőde egyik osztálya fog működni és 200 munkást fog foglalkoztatni. Mostanig a sütőde bécsi tulajdonosa két osztályt tartott fenn a sütődeben, az egyik maga a sütőde, a másik cukrászüzeménveket gyártott. Most nyílik a harmadosztály, ahol csokoládégyár mányokat fognak készíteni ahol a híres bécsi „Pischiner” csokoládékat fogják gyártani. Ezenal Egyptomot is innen fogják ellátni ezzel a cikkel.

Németország!...

A NÉMET POKOL UJABB KINZOSZKÖZEI

Rotterdam. A legnagyobb hollandiai uapilap, a *Nieuwe Rotterdamse Courant* írja a következőket: „A zsidó üzleteket Németországban hivatalosan támogatott boykottakcióval előbb likvidálásra éretté tesszük. Az emigrációra szóló engedély kiadása előtt nagyobb menekültügyi adót kell fizessen az illető, azután a birodalmi bank zárolt márkakontójára kerül a pénz úgy, hogy végredményben egykori vagyonának legfeljebb 20 százalékát tudja kimenteni. De még ennél is rosszabb azok helyzete, akik a különleges transfer-mezállandóság alapján, amelyet Palesztinával kötött a német kormány, oda akarnak kiutálni és ebből a célból sokszor éveig kell várniuk az engedély kiadására. Viszont ezeknek ezért fontot kellett letenni a banknál, s hogy ezt megtehessek, utolsó párdjukat is eladták, ara számítva, hogy rövid néhány hét alatt mehetnek már és megkezdhetik új életüket Palesztinában. Ezeket becsútták, mert devizahűnyra való tekintettel a birodalmi bank nem engedélyezi kivándorlásukat. Hirtőleg nem akarja átutalni a letett összeget. Ennek folytán sok olyan család van, akiknek ezer fontjuk fekszik a birodalmi banknál, és emellett a szó legszorosabb értelmében éheznek, mert dacára a fennálló megállapodásoknak, mégsem teljesítik azt az egyetlen kívánásukat, hogy elhességesnek.”

NÉMET HAZUGSÁGOK

Az Angol-jewish Board of Deputies legutóbbi ülésén Leonard G. Montefiore rámutatott, hogy a német idar elzsidósodásról terjesztett tendenciózus hírek nem egybek — *legedndnd*. Nagy konfernek 61.262 árja igazgatójával szemben mindössze 2325 zsidó igazgató áll. Eppen ilyen valótlán a keleti zsidók beszívárgásáról terjesztett legenda. 1910-től 1925-ig mindössze 31.000 keleti zsidó költözött Németországba, ebből 1925-1933 között 9000 útra kivándorolt. Barnett Janmer rámutatott, hogy milyen nagy hatása volt a Church Assembly legutóbbi náciellenes határozatának. Nem szabad beéledni, hogy közületeket és egyesület felvilágosításunk, mert a zsidóellenes propaganda álatomos hatása alól senki sem mentes.

MEGSZÜNT ZSIDÓ CÉGEK

A zsidóknak a konkció inaróbbi való kizárása céljára 1933-ban közel 350 árja város Adefa néven támörült és ez a véd jegy jelzi az árva is az árja céget. Természetes, hogy egymásután mennek tönkre a zsidó divategek. Püsseldorfban a M. Klein cég után a Coppel és Goldschmidt és E. Sostheim cégek is árja tulajdonba kerültek.

PIETRI MINISZTER LEVELE

Pietri francia tengerészeti miniszter levelet írt az egy párisi zsidó heilaphoz.

KOPROL
Az ideális hashajtó

KOPROL neve egy magában is garancia a minőségért. Ugyejen, hogy a KOPROL név a csomagoláson rajta legyen!

melyben ezeket írja: „Többször résztvettem olyan gyűléseken, melyeken a német zsidó üldözés ellen tiltakoztak. A német kormány változatosan antiszemitizmusa lehetetlen tette számomra, hogy résztvegyek a berlini olimpiász franciaországi rendezőbizottságában és ezért nem jelenem meg azon a ban ketten, amelyet a berlini olimpiász előkészítésére Párisban rendeztek.”

SZABAD-É TEHÁT ZSIDÓNAK KEZET FOGNI ÁRJA NÖVEL

Magdeburgban letartóztatott egy Des-sen nevű utazót és átadták a bíróságnak. Az utazó nem akart kezefogni egy árja elárnyítóval az egyik üzletben, mert egyik kollégáját háromhavi fozházza ítélték azon a címen, hogy *kezet fogott egy árja nővel*...

Ki a cionista és ki nem az?

Lapunk egyik legutóbbi számában írunk egy cikkel illetve *nem írunk*, hanem leközölünk egy listát, amelyet készen adtak át nekünk. Ebben a listában látha juk mindazok neveit, akiket az oradeai leuóbb megártott Jewish Agency országos konferencián, mint *nem cionistákat* jelölt meg igen prominens erdélyi vezérfelelősként.

2) erejéhez mérten támogatja a Keren Kalmemet.

3) ha ugyanezt teszi a Keren Hajjesod dal.

4) ha erköltesleg és anvárlan támogat minden olyan mozzalmat, amely Erecz Iszraél felmentését elősegíti, az cionista.

Most az az érdekes eset adódott elő, hogy ezek közül az igen előkelő vezető egyéniségek közül, jogos indígnálódással többen kérdik, hogy miért nevezik őket minden előzetes megkérdezésük nélkül *nem cionistáknak*?

Ugyancsak ezt a kérdést indította hozzánk számos brasovi és más helybeli ur is, akit felvettek a Jewish Agency *nem cionista* tagjai közé.

Micsoda új ürvendés fordultala ez a világ sorjának és főleg a zsidó világ sorjának. Míg eddig mindenkori az volt a bajunk ha valakit „cionistának” neveztek, rögtön tiltakoztunk, addig ma *sértés*, ha egy cionistáról azt merik állítani, hogy „nem cionista”.

Például joggal sértődhet meg dr. Deutsch Ernő brasovi főrabbi, aki a cionizmusnak 30 éve elharcos és most a zsidó reneszansz érdekében kifejtett munkásságát figyelembe nem véve, úgy állítják oda, mint egy „Palesztina szimpatizáns”. Ugyancsak joggal sértődik meg Mihalovits Jonel, meg Reichfeld Izso, Sziklós József, Steckl Arthur brasovi „nem cionisták”, akik az ország többi cionistájával együtt, utórról voltak annak az eszmének, amelynek lervében kialakultott az az atmoszféra, amely lehetővé tette a Jewish-Agency megalakulását, mér azok se gútséggel is, akik valóban ellentétesek voltak eddig minden cionista memozdulásnak.

Mindenesetre ezekre a körülményekre tekintettel kellene lenni a Jewish Agency kuratoriumának is, mert ebből gyakran sértődés is származhat. Tudják jól, hogy súlyt és tekintélyt jelent sok cionista nevéha odairhatják a többi közé, hogy „nem cionista” és ezáltal újabb energiákat hoznak az országépítő munkának, de az igazság ellen mégsem lehet tenni semmit és bizony bizony, csak örömmel írhatunk arról, hogy ma sértés „nem cionistának” lenni.

Ezt sértés számba veszik, amint azt éredekben világítja meg, egy Resicáról írott levél, amelyet Hoffman Jenő beválasztott „nem cionista” intézett hozzánk. Az ő levélből vesszük ki a következőket:

Ezton kérjük a Jewish Agencyt, hogy vegye revízió alá ezeket a reklamációkat, amely legfőbb érve annak, hogy mennyire létszükségeslet és élő valóság ma már — a Jewish Agency..

— Eltekintve attól, hogy ezen igen megfeszítő megbízásról, semmiféle értesítést, vagy határozatot nem kaptam és a jelölté illetőleg sem kéredzést meg ezem senki, fenti soraimat nem fentiek indokolták, mert kövességégek alól nem szoktam magamat kihozni. De felszólalásomat főleg azért írtam Önökhöz, hogy ezem a Jewish Agency „nem cionista” tagjai közé vetek fel, holott itt felmerül a kérdés kit tekintenek cionistáknak. Szerintem minden zsidó az aki

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben

KATZ ort. kóser **restaurant**

Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

1) Fiait a sékelt

PALESZTINA

FOLDALATTI VASUTAT TERVEZNEK TEL-AVIVBAN. Jeruzsálem. Nemrégiben egy tökéletes tervet készítettek a palesztinai kormányhoz, amelyben engedélyt kértek arra, hogy Tel-Avivban egy földalatti vasutat létesítsenek. A terv minden részletében ki van dolgozva és másfél millió fontot igényel. A földalatti vasut a legelőkeltebb utcák alatt halad majd a Herzi-uccától a strandig, másik irányban Petach-Tikvára. A kormány megvizsgálta a tervet és elutasította a tervet, mert azt túl korainak tartja.

A HAIFAI KIKÖTŐ KIBŐVÍTÉSE. Haifa. Az „Ad Difa” című arab újság jelentése szerint a haifai kikötő további kiterjesztési munkálatai tíz hónapig fognak tartani és 800.000 fontot (800 millió lejt) igényelnek. Most 5 hadihajó és 4 kereskedelmi hajó horgonyozhat a kikötőben, a kibővítés után 12 hadihajó és 11 kereskedelmi hajó köthet majd ki. Az angol kormány az a célja, hogy Malta helyett, amely az utóbbi időben elvesztette stratégiai jelentőségét, Haifát teszi meg flottabázisnak. Egy hadihajó javítóműhelyt is felállítanak, ahol sérült hajókat fognak javítani. Ilyen javító műhely mostanig csak Alexandriában létezik.

MÉG MINDIG NEM HOZTAK NYILVÁNOSAGRA A CERTIHIKATOK SZÁMÁT. Jeruzsálem. A Zsidó Távirai Iroda értesülése szerint a palesztinai kormány közölte a Jewish Agency ekzekutívájával, hogy mindaddig nem hozza nyilvánosságra a készülő bevándorlási rendelet tervezetét — mely tudvaleg bevándorlási korlátozásokat ír elő — amíg a tervezet pontjait nem vitatja meg az Agencyvel. Hír szerint az ekzekutív és a kormány között a közeli napokban fognak megtörténni az ezirányú tanácskozások. Az Agency természetesen harcolni fog minden olyan rendelkezés ellen, mely a bevándorlás meggyorsítására irányul. Az ITA tudni véli azt is, hogy Eric Mills, a kormány vándorlási és statisztikai osztályának bírája a legutóbbi rotzotatban ellenzi a bevándorlást megszorító rendelkezéseket.

Védvámot az iparnak. Január 22-iki kelet felé tett lépés jelent meg, amely szerint a belső ipar védelmére újabb vámenedély lépettek életbe, és ezzel régi kívánsága teljesült a palesztinai ipari köröknek: Felmentték az alu miniumáruk, az öntöttvasáruk, drókok, szegyek, srófkok, autókumulátorok, szárazelemek, butorok, parfümeriák, églérek, samore-églékek, a szines és nyomott pamutáruk, kreppel, merceziát pamut, gyapjú s keveri áruk, harisnyák, kevert áruk, műselymharisnyák, nőruhák, ingek, trikorsz és szövött áruk, vamiát. Ezzel egyidejűleg néhány technikai apparátusnak és nyersanyagok vámját csökkentették.

A PALESZTINAI FORMÁNY MEG-ERŐSÍTI A HATART AZ ILLEGÁLIS ARAB BEVÁNDORLOK ELLENŐRZÉSE VEGETT. Az arab sajtó szerint a kormány most már erőteljes intézkedéseket tett a határon beszűrő arabok ellen is. A hírek szerint megerősítette a szinbi és transjordániai határokat is. Az elmúlt héten 70 arabot nem engedték át, akik Szíriából akartak átszökni a határon. Három közülük le is tartóztatták.

EMIR ABDULLAH, TRANSJORDANIA EMIRJE és Abbas Hilmi pasa, Egyiptom volt kedivége Jerichoiban voltak és ott a város egyetlen zsidó lakójának Alma Pickman-Feinberg asszonynál tartózkodtak.

540.000 FONT TEL-AVIV KOLTSEGVETÉSE. Rokeach alpolgármester Tel-Aviv városi tanácsában előterjesztette a folyó évi költségvetési előirányzatot. Az előirányzat összege 539.172 font, amely a múlt évi 455.313 fontos előirányzattal szemben jelentős emelkedést mutat. A költségvetés legnagyobb tételei az iskolaügy és a közegészségügy, amelyekre 123.000, illetve 139.000 fontot irányoztak elő.

ZSIDÓ KÉPZŐMŰVESZETI ISKOLA Jeruzsálem. A napokban nyitották meg ünnepélyes keretek között Wauchope főkörmányzó részvételével a „Bezalel” képzőművészeti iskolát, mely alapítójának, prof. Boris Scha-z halála óta zárva volt és „Bezalel Hachades” névvel vette fel újra működését. A kormány nagyobb összeget szavazott meg a képzőművészeti iskola javára. A főkörmányzó, akit a Bezalel bizottság nevében dr. Arthur Ruppin üdvözölt, meettekinette a szobrokat és hosszasan megállt dr. Schmarja Lewin, a nemrég elhunyt cionista vezető mellszobra előtt.

SZINISKOLA TEL-AVIVBAN. Tel-Aviv. David Vardi és Chawa Joalit ismert héber színészek „Chesijon” (szinjáék) névvel színifiskolát alapítottak Tel-Avivban. Az iskola tanterve a legjelesebb pedagógusokból és héber művészekből rekrutálódnak. „Rimpá” névvel rövidesen új héber operetszínház nyílik meg Tel-Avivban Abraham Schlonszki héber költő kezdeményezésére.

EGY MIZRACHI DELEGÁCIÓ DELAFRIKÁBAN. Jeruzsálem. Rövidesen egy Mizrahi delegáció megy Délafrikába. Az élén S. Gold fog állani Nagyszabású szervező munkát fognak végezni és a palesztinai alakoknak és a mizrahinak fognak gyűjtés eszközölni.

TEL-AVIV KÖNYVTÁRA. A fokozódó kulturigényeknek megfelelően Tel-Avivban hatalmas méretű városi könyvtár létesül. Egy áldozatkész tel-avivi polgár, Zehb Gluska által felajánlott háromemeletes házat rendezték be könyvtárnak, az acél polcokmányok már elkészültek és nemokára be is rendezik a könyvtart. Több mint 40.000 kötet könyv várja a kicsomagolást és elhelyezést. A 150 ezer lakosú Tel-Aviv végre méltó könyvtárhoz jut.

13.000 KÉRVÉNY VÁR ELINTÉZÉSRE a Jewish Agency bevándorlási osztályán, amelyet hozzá tartozó ügybe ninteztek hozzájuk. Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a Jewish Agency bevándorlási osztálya nem fogad el újabb kérvényeket, amelyet családok intéztek hozzájuk, melyben hozzátartozójuk részére kérik a bevándorlási engedély megadását, közlik, hogy ilyenirányú kérvények eddig 13.000 fekszik elintézetlenül. Hogy ezeknek az otlévő kérvényeknek elintézése ne szenvedjen időbeli kárt, elhatározta a J. A. hogy ezentul csak olyanoktól fogad el hasonló kérvényt, akik Németországból, Oroszországból, vagy Jemenből akarják bevinni hozzátartozóikat.

Ezzel kapcsolatban közlik azt a hírt is, hogy a kormány bevándorlási és statisztikai hivatalának vezetője, Eric Mills kijelentette volna, hogy határozottan ellenzi a bevándorlási drasztikus eszközökkel való megakadályozását.

A DELAFRIKAI CIONISTA FÖDERÁCIÓ közölte a héber nyelvemmel, hogy a nemrég ott elhunyt Mose Kufner 40—50.000 font (45 millió lejt) összes vagyonát a héber egyetemnek hagyományozta. Ezt az összeget egy archeológiai múzeum felépítésére szánta, amelyet Wladimir Tiomkin nevével fognak elnevezni az adományozó intenciója szerint.

A HEBER EGYETEM Sir Montagu Burton által alapított „Bialik” alaptól tíz diáknak, egyenként 50 fontos stipendiumot jutott.

NAGYSZABÁSÚ ELŐKÉSZÜLETEK

A TEL-AVIVI MINTAVASARRA. Január 22-én nagy értekezést volt Tel-Avivban, amelynek tárgya a tavaszi mintavásár szervezése volt. A konferencián sok beföldi és külföldi újságíró vett részt. Előkölt: Meir Disengoff, polgármester, aki beszédben hangsúlyozta, hogy a Levante Messe az egész világ előtt dokumentálni fogja azt a fejlődést, amelyen az ország átment. Főleg a közlekedést akö 50 milliónyi ember érdeklődését kell felkelteni. A vásár tartalma ajatt, több világkongresszus is lesz, így többek között a zsidó orvosok világkongresszusa. Voltak olyanok — mondotta Disengoff — akik peszimizista hangokat hallattak a vásár megtartásának időpontját illetően, azonban ezaltek nincs semmi okuk erre, mert az előjelek után látjuk, a vásárokat vagy sikere kétségfejen. Arje Schenkar a palesztinai nagyiparosok szervezeteinek elnöke, beszédben rámutatott arra, hogy mily jelentősége van a vásár, a belső ipar szempontjából. A külföldi áruk importja még mindig 18 millió fontot tesz ki évente s azon kell igyekezni, hogy ezt a horribilis összeget az ország örmaga iparának fejlesztésével eliminglja, amely mostanig 8 millió fontot investált a beföldi iparba. A vásár megmutatja majd azokat a nagy ipari lehetőségeket amelyek az ország megnyitját. D. Remes a Híspadrut nevében szólalt fel. E. Berijer a Waad Leumi nevében hangzott a nézetét. Dr. F. Rottenstreich levelét olvasták fel ezután, aki a Jewish Agency megvásárlásából mutatott rá arra a körülményre, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonít a Jewish Agency a mintavásárnak.

Elhalasztották a palesztinai törvényhozó tanács életbe lépését. Jeruzsálem. Az „El Livan” c. arab lap, a főmúti hivatalos organuma azt a felülméskeltő hírt hozza, hogy elhalasztotta a palesztinai kormány a Legislative Council életbe lépését. A lap szerint ezt az információt kormánykörökből szerezte. Az elhalasztás a hírforrás szerint annak tudható be, hogy Anthony Eden külügyminiszter és Thomas gyarmattügyi miniszter között megállapodás jött létre ebben a kérdésben.

Az arab lap híret fenntartással, de annál nagyobb örömmel fogadja a zsidó világ, mert ez nagy veszélyt hártul el a cionista mű felől. Egy év ebből a szempontból nagy idő, a remélhető, hogy ezalatt a zsidóság ellenállása még jobban kidomborítható lesz a kormány arab-barát politikájával szemben. A zsidóság soha oly egységes nem volt, mint ebben a kérdésben és ez a kormány elhatározására bizonyára erős befolyással volt.

Január 20-án díszülést tartott a héber egyetem barátainak palesztinai szövetsége Dr. Chaim Weizman, Salman Schocken, és Kurt Blumenfeld tiszteletére. Elhatározták egy szociálpolitikai és közgazdasági tanszék felállítását.

TEL-AVIVBAN A PALESZTINAI CIONISTÁK KONFERENCIÁT TARTOTTAK amelyet Kurt Blumenfeld nyitott meg. Jickhak Grünbaum a jövő feladatairól beszélt. A gazdasági helyzetéről Samuel Zuchovitzky tartott referátumot. Weizman a palesztinai ipar helyzetéről beszélt. Fontos a jövü szempontjából az ipar kedvező helyzete. A konferencia választással végződött. A centralkomitéba beválasztották: Kurt Blumenfeldet, dr. Glücksohnt, dr. Alfred Landsbergert, dr. Mosissohnt, dr. Pinner és Bergmant. Számos fontos rezolúciót is elfogadott a konferencia.

KÖZÉLET

A brasovi ort. hitközség Chevra Kadisa az elmúlt héten ejtette meg tisztújító választását, az új elnök ismét: Goldstein Sámuel lett, aki programjában reorganizálni és új alapokra akarja fektetni a Chevra belső szervezetét. A Chevra egyik főterekvése — ugymond — az kell, hogy legyen, hogy a szegényeket és a betegetek gyógyítsa. Előböl a Chevra bevételeit minden más kiadásoktól mentesíteni skaria. Aelnök lett: Gál Albert, gondnokok: Takak Mór és Zimmerman Lipót, pénzügyárkok: Kain David isk igazgató, ellenőr Meisner Mór, titkár: Hillmann Adolf. Ezenkívül 16 tagú választmányt választottak meg.

A sibilni Chevra Kadisa a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyet ugyan hosszú harok előztek meg, de a választás idejére már teljesen elismultak az elantétek és az új tisztikar leletményese lett a békés konszolidált munkának. A választás a következő eredménnyel végződött. Elnök: Dr. Mátyás László, aelnök: Mendi Márkus.

A szerdi Chevra új vezetősége Nemrégiben folytak le a Chevra választások mikor is a következő vezetőséget választották: Braun Ferdinand, Friedländer Géza Ignátz, Müller Ignátz, Rakovszky Dániel Glük Mihály, Guttman Simon, Krakauer Schwartz Ignátz, Schwartz Izidor, Stadler Gerson Weinberger Simon, Wetzler Adolf Wohlgenuth Bernhard, Grosz Bernát, Grosz Lipót.

A zentai új cionista szervezet (N.Z.O.) most megtartott cionista közgyűlésén elnökké Dr. Brótha István ügyvédet, alelnökké, Roser István kereskedőt titkárrá Siern Lászlót, pénzügyárkokká, Roth Sándort, jegyzővé Deutsch Mártont választották.

WIZO-élet Dejen. Dr. Neumann Oszkár meglátortta a déli WIZO-csoportot, ahoj január 25-én tartott egy nagykerü előadást dr. Bárné a csoport elnökének üdvözölte a vendéget, majd előadás után Dr. Neumann felelőltotta a hölgyeket, hogy vezevnek részt a Szefer Hahed' bizottságban. — Következő hölgyek vesznek ebben részt: Klein Albertné, Rossmann Béáné és Rosenzweig Vilmosné. Perselylítésre vállalkoztak: Singer Ferencné KKL. Lizto, Hochstadt Dezsóné és Haimovits Ferencné.

A melki ort. hitközségben nemrégiben folytak le a tisztújító választások. A hitközségi terek bizalma Montag Vilmos mellett nyilatkozott meg, s elnökül választották Montag Vilmosnak közel rokoni nevűt, amit az ismert fakerekedőnek só-roja. A makói hitközség vezetőségének többi tagjai Wertheimer Jakob és Weisz Mózes aelnökök, Strausz Mózes és Simon Salamon gondnokok, Comó Károly pénztárnok és Perlmutier Lszák ellenőr.

A brasovi OSE Nőegylet áldásos működést fejt ki az izraelita hitközség élése alatt és támogatása mellett. Szeptember óta Népkönyvtár tart fenn, ahol a szegényebb sorsú zsidóság teljesen ingyen kap oléimezést, ugyancsak ezen a Népkönyvtár, az iz. hitközség iskoláinak 60—70 szegénysorsú gyermeke kap naponta ebédet. Ebben gon doskodik Elmer Melanie elnökő vezetője mellett az áldásosan működő szervezet arról is hogy, a szegénysorsú gyermekek meg feledt téli ruházattal láttassanak el. A Népkönyvtár az OSE ábrjisi közepéig fogja üzemben tartani.

Hátegen megalakult a „Chevra Misnájisz Egyesület” Tauber főrabbi kezdeményezésére és vezetésével. A Chevra Misnájisz Egyesület keretében rendszeres tanulások folynak. Az egyesület élén a következő vezetőség áll: Goldstein Sámuel elnök, Zuckerman Jakob társelnök, Berger Mendel pénztárnok és Smilovits József ellenőr.

A lugoji zsidó társadalomnak kedves családi ünnepségben volt része az elmúlt napokban. Popper Simon-t és nejét, szül. Hunwald Reginát 27 éves házassági évfordulójuk alkalmából a Zs. N. Sz. lugoji helyi csoportja egy K.K.L. aranykönyvi bevezetésről szóló díszokmánnyal lepte meg. A jubileumokat akik közül Popper Simon nemrégiben királyi kitüntetésben is részesült, dr. Kirschner Arnold, a Zs. N. Sz. elnöke és Neumann Hugó aelnök a WIZO részéről Szidon Józsefné, a Hazániról dr. Körösi Aladár és az ifjúság részéről Klein Frédi és Klein Richard üdvözölték. Ugyancsak dr. Kirschner Arnold vezetésével a hitközség nevében külön-külön üdvözölték Popper Simon-t és nejét, kiemelve nagy áldozatkészségüket majd átnyújták a hitközség által kiküldött díszokmányt. A deputáció tagjai a következők voltak: Lengyel A bert aelnök, Türklj Elemér főpénztáros, Rosenfeld Vilmos bankigazgató, Citrom főkantor és Friedmann József kántor.

Elénk zsidóélet Sft.-Gheorghen

Régebben a háború előtti időkben, az úgy nevezett Székelyföld az asszimiláció melegyája volt. A zsidók azt gondolták, hogy a „zsidókérdés” megoldódott már és részükre a problémák legyszerűsödtek pusztán vegetatív továbbélésre, amelyben a zsidóságot egy-egy im-melámmal látogatott templomi istentisztelet képviseli. De a háború után az új impériumban megváltozott minden. Az eddigi zsidótan zsidóság új taralommal feltöltődött meg. És ez an-nal inkább diszetreméltőbb, mer ugyszólván „autodidaktikus” módon sikerült kinevelni magából mindazokat az éteket, melyek az „új zsidóság”-ot „representálják. Így más világszemléletet kapak a cionizmusról, a zsidó önértékről s „önudatrol” és valóban a lelkek legmélyén átalakult forradalmi változásokról beszélhetünk.

Így legelőször Sft. Gheorgheról beszélhetünk. Ez a régi Sft. Gheorghé (Sepsiszentgyörgy) ismert székely városka, ahol nincs is lelkipásztora a zsidóságnak, az ez nem jeleni azt, mintha ezt a zsidó munkájukon oly érzékenyen meglehetne érezni. Főleg a zsidó hölgyek azok, akik valami csodálatos intuícióval és megérzéssel az élére állnak ennek a reneszansz mozgalomnak és a sft.-gheorghéi egyé-olvasztott Nőegylet és Wizo irányítják azt a szellemi „hadjáratot” amely a régi „pedes” helyre új termelő energiákat varázsolott a régi aluszékony zsidó közlele; termő televényébe. Így van ez Sft. Gheorghen, és így a többi székelyföldi városokban is. Míg egyes hatalmas zsidó emporiumokban, a Nőegyletek leveleket mernek írni, amelyben „nem helyeslik” azt, amit az egész világ helyesel, addig a székelyföldi helyeken ők a kezdeményezők, ők azok, akik után indul az egész városka zsidó közlele.

A városka egyébként egészen kihalt. Ele tet és moztalmasságo: csak a kül- és beföldi érdekeltségekkel alapított Klinger Henrik textilyára mutat, amely állandóan 2500—3000 munkásnak ad kenvertet. A vállalat élén erdelvészerte általános ismert közgazdasági tenevő Montag Imre vezérigazgató, áll, aki nemcsak Sfantul Gheorghenak hanem a környék összes lakakosságának is valóságos áldés: jelent jótékonykodásával és azáltal, hogy minden egyes társadalmi akcióban, pozíciójának megfelelő mértékben veszi ki részét.

A zsidóságnak, amely 120 családból áll, szép temploma is van megfelelő melléképületekkel amely: Montag Imre vezérigazgató, mint hitközségi elnök vezet. — Teljesen adósságmentes hitközség, ahol a rituális élet minden köve telményeinek megfelelő intézmények, virulnak és működnek. A zsidó közleletet a férfiak egzisztenciális elfoglaltsága miatt a nők reprezentálják. A Wizo és a Nőegylet elnökője Montag Imre vezérigazgató aecj, aki párálan

A dícsosarmartini ort. izr. hitközség nagy érdeklődés mellett tartotta meg tvi tisztújító közgyűlését. A szavazászdó bizottság elnöke volt: Kálmán Bernát, tagjai pedig: Mózes Leopold, Hirsch Jenő, Rosenberg, Sámuel és Friedmann Mór. A tisztújító közgyűlésen az összes szavazatok 95 százalékat adták le, ami ritka eset a hitközség életében. — Elnöknek ismét Liszausz Samut választották meg egyhangulag, aki eddig is hosszú éveken keresztül kömeg-elgedésre töltötte be tisztóságát. A képviselő kerületbe a következők lettek megválasztva: Kálmán Bernát, Révész Mór, Schönberg Mózes, dr. Farkas Béa, Lőb Izsák, László Géza, Polacsek Samu, Salamon Áron, Mózes Leopold, Koch Richard, Benjámin Márton, Abraham Sándor, Ritter Mór, Rosenberg Sámuel, Hirsch Jenő, Feuerstein Armin, Grün Ignátz, Horovitz Mór, Deutsch Géza.

aggiltással és egyszerűen felkarol fel a vezetőse alatt álló Wizoval egyetemlegesen minden zsidó ügyét. Leguobb a beszarabiai zsidók felszervezéséhez indított brasovi akcióhoz kapcsolódott be és amikor a város vezetői arra kérték, hogy vegyen részt az általa nos beszarabiai nyomorsáklóban, nyitit önértéket volt bátorsággal megmondani, hogy elcsúszban ő, a beszarabiai zsidók felszervezéséből öhajja kivenni a részét. Pelda páratlan ügy buzgalomra, hogy a KKL akció folytán, és naptelesen ment el a chanuka gyertyákat és zsempékat eladni a házakba és rendezvényekre egyútt 18.000 leit hozott fel a Zsidó Nemzeti Alap részére, ami tekintve az aránylag kis számú zsidóságot, páratlan teljesítmény. A vezetőse alatt álló Nőegylet dr. Fenyvesi Sománé diszetelnök, Sándor Gézné és Klein Jenőné aelnökök munkásságát is dícsérik. De ki veszik részüket Dr. Pollák Béláné és Pollák Kálmárné is, továbbá a választmány minden egyes tagja, hogy támogatassák az elnökő nagyszerű munkájában.

Állandóan felváltva jönnek össze más és más házról és csak ily módon sikerült azokat a nagy összegetek felhozni, mely Sft. Gheorghé és környéke szegénysorsú családjaiknak szükséges, és a többi akcióknak is bőven juttat, a rendszeresített kiadásokon kívül. Állandóan havil 3000 leit adnak 10 családnak és gondoskodnak a gyerekek felruházásáról is. Három zsidóleányt neveltek föl ezenkívül, megfelelő egzisztenciával előkészítvén őket az életre. A Nőegylet emellett állandóan támogatja a Zsidó Kórházat Clujon, a Zsidó Menzát és a Keren Hajjosednak is, adtak a kollektív kasszából 200 leit természetesen azonkívül mindenki, személyesen is kiveszi a részét az adakozásból. A gheorghéi hölgyeknek az elnökő szávaival élve, „fazi zsidó programjuk van: jótékonyk, a zsidó kultúra és a palesztinai munka fejlesztése és támogatása.”

Nemrégiben tartotta meg a Nőegylet és Wizo tisztújító gyűlést, amelyen a következő listát fogadták el egyhangulag. Diszetelnök: Dr. Fenyves Sománé, elnök dr. Montag Imréné, aelnökök: Klein Jenőné, Sándor Gézné, válszámány: dr. Pollák Béláné, Pollák Kálmárné, Farkas Józsefné, Neuman Dezsóné, Silberstein Jenőné, Elias Mórné, Gáspár Odónné, dr. Fuchs Lászlóné, Dr. Kun Józsefné, Liszausz Giz, Dr. Nagy Dezsóné, Fahndrich Szilárdné, Mandl Lajosné, Berkovits Mórné, Bárány Aronné, Politzer Jánosné, Schwarz Hermanné, Havas Mórné, Hochstadt Márkusné, Fedet Miklósné, Lichtszteger Dezsóné és Bokor Ele mérné.

— Eljegyzés. Mátyás Olga Zenta és Sósoszló David Ábrahámly jegyesek

Egy jugoszláv zsidó diák agyonlőtte Zúr chibana svájci hitlersiák vezérét

Guestoff Vilmos, a svájci nemzeti szocialista párt titkárát és a hitlerista mozgalom svájci irányítója, tegnap éjjel politikai merénylet áldozata lett. Guestoff Davosban, a világ hírhedt svájci üdülőhelyén tartózkodott, amikor valaki felkereste egy Pápa furter Dávid nevű, 26 éves jugoszláv állampolgárságú zsidó diák és mellette a náci vezér egyetlen szociológus volt, revolvért rántott és öt lövést adott le rá, amelyek valamennyien halálosok voltak.

A rendőrség pár óra leforgása alatt elfogta a merénylőt, aki elmondta, hogy politikai okokból gyilkolta meg, így akarva bosszút állni a németországi és doubozések ellen.

Zürichből jelentik: A náci vezér-nyikos Frankfurter Dávid kihallgatása során elmondta, hogy egy zsidó rabbi fia, orvosanhallgató volt Németországban. Tetőt ért követte el, hogy bosszút álljon hirsorsosai miatt, akiknek az életét Németországban lehetetlené tették. Kijelentette még, hogy tetét eljuttatni okokból követte el, erre senki nem bujtotta fel és egyetlen pártca sem volt tagja.

Zürichből jelentik: A náci vezér-nyikos Frankfurter Dávid kihallgatása során elmondta, hogy egy zsidó rabbi fia, orvosanhallgató volt Németországban. Tetőt ért követte el, hogy bosszút álljon hirsorsosai miatt, akiknek az életét Németországban lehetetlené tették. Kijelentette még, hogy tetét eljuttatni okokból követte el, erre senki nem bujtotta fel és egyetlen pártca sem volt tagja.

Szerkesztői üzenetek

Alapszabály Jónás Simleu. Erdélyben egyetlen hitközség sem ad reprezentációs honoráriumot az elnökek ellenében vannak nagy hitközségek, ahol az elnök — nem a saját maga részére — kap egy bizonyos évi általános összeget, amelyet tetszés szerint használhat fel. Viszont van sok hitközség, ahol szókás az elnöknek dotációt adni — de ezek nem erdélyiek. Így például a cernaui hitközség hosszú évekig fizetett rendszer évi fizetést az elnöknek és tudunk még sok más hitközségről is ahol az szokásos. Az Ön kérdésére azonban csak „nemmel” válaszolhatunk.

„Kecskeszakáll”. A „Séker” január 31-iki számában valóban egy rémtörténelmet mesél el, hogy menekült meg a főkirálynéval egy ebéd alkalmával Duschinszky főrabbi egy nőszomszédjától, egy kecskeszakállú ur Ben Gurion segítségével. Erre levelet kapunk, amelyben megjárog, hogy Ben Gurion mint az executive tagja, sohasem viselt sem kecskeszakállt, sem meskás hajszót, hanem csupasz arca van és hatalmas hátrafért haja. A „Chosen Mispár” szerint — ezt illetően tudni az orth. hivatalosnak — ha valamit füllentenek azt még ki lehet magyarázni és lehet a „lévétem” szót használni. De ha „sziment”, jelet is adott valaki hazugságnak, akkor az egész hamis és az egész „rajne” kellő értékére szállítandó le. Hazugság tehát a kecskeszakáll, amúthogy hazugság az is, amit a „Séker” lakásról ír. Lehet, hogy most már javult a helyzet, de amikor mi írtuk a cikksorozatot, valóban mízerábilis viszonyok között él Duschinszky főrabbi.

Ulm. A zsidó hitközség épületében január 21-én éjjel veszedelmes tűz pusztított. Az épület lakatlan, nagyszabású átalakítások miatt, mert ez lesz a közeljövőben az ulmi zsidóság kaszinója is. A tüzet egy szarítókálya okozta. A tüzoltóság gázmaszkokkal felszerelve vonult ki és néhány óra alatt lokalizálta a tüzet.

Antwerpen. Az utóbbi időben több támadás volt zsidók ellen. A „Dinaso” (Dietsch National Solidariteit) hitlersi alakulat tagjai követték el a „Léston Belge” fasszítást. Nemrégiben egy hat esztendőes kis fiút támadtak meg és verek el az alakulat tagjai. A Ploegstrasseban levő Poale Cion helységek ablakait beverték.

Metlakult Jugoszláviában 's az Uj Cionisták (N. C. O.) szervezete

Jugoszláv politikai előkészületek voltak részt a konferencia bankettjén Belgrád. A közelgőben tartotta a jugoszláv NCO Belgrádban alapító kongresszusát, amelyen 25 helységi mintegy 180 delegálttal képviseltette magát. A kongresszus első napja az üdvözlő beszéddel telt el, amelyen dr. Dohány Julián a jugoszláv cionista revizionisták eddigi elnöke, hatalmas beszámolót tartott a szervezet működéséről. A kongresszust dr. Kajtalski (Belgrád) nyitotta meg héber nyelven. A kongresszus ezután hódoló táviratot küldött II. Péter királynak, az anvakirálynőnek és Pál régenshercegnek, ugyancsak üdvözlő táviratot ment a kormány miniszterelnökéhez, dr. Milan Stojadinovichhoz. Igen érdekes, hogy a jugoszláv revizionisták hódoló táviratot küldtek Eduard Benes eszecslovák köztársasági elnökhöz is, megválasztása alkalmából és köszönetet mondanak neki a zsidó nép és a cionizmus iránt tanúsított jóindulatáért. Jabotinsky az NCO. elnöke dr. Otto Mandel utján küldte el üdvözlő soralt a konferenciának. Jugoszláviai méretekben rendkívül nagy jelentőséggel bírt, hogy a konferenciával egybekötött ünnepi vacsorán a jugoszláv politikai élet 2 legtekintélyesebb vezérfője is megjelent, akik hosszú évek óta bizonyoságot tettek már a zsidóság iránti őszinte barátságukról és szimpátiájukról. A vendégek egyike, dr. Stevan Ciric, a jugoszláv parlament elnöke, míg a másik kimagasló vendég Dura Paunkovic, a Sokol egyesület helyettes elnöke (a Sokol elnöke II. Péter király) volt. Az utóbbi igen közeli nexusban áll a királyi családdal.

A konferencián a következők tartottak szervezeti és ideológiai referátumokat: Viktor Stark, László Lajos igazgató, Krausz Vladimir, V. J. Gutmann, dr. Egon Goldner, dr. V. Schmuckler és dr. Otto Mandel. A konferencia a következő országos vezetőséget állította az NCO. szervezetek élére: Elnök: dr. Dohány Gyula (Novisad-Uj vidék.) alelnök: dr. Marko Kajalski (Beograd), dr. Schmuckler (Osijek), dr. Filip Boran (Zagreb) és dr. Eldad de Medonca (Bétioli) Executive tagjai: László Lajos, dr. Schwartz Péter, Krausz Vladimir, dr. Egon Goldner, dr. Leo Fischer, Singer László és Hechal Gutmann, valamennyien novisadi lakosok. Ezenkívül egy 50 tagú országos választmányt is választottak.

A kongresszus Osijek—Fészük székhelyvel egy Nőszervezet létesítését is kimondta F. Heller asszony irányítása mellett és meg alapította a Keren-Tei-Chai alapot Albert Dragoner (Beograd) vezetése alatt.

A jugoszláviai új cionisták alakuló konferenciája rendkívül nagy propaganda eredményeket ért el. Az új cionista szervezet Zagrábban „Malchut Jiszrael” címen jól szerkesztett horvát nyelvű hetilapot is ad ki.

Sorsjegy eladással

szép mellékletre szedhet járhat. Keresünk képviseletet a következő helyeken: Oradea Beius, Salonta, Diosd, Cefa, Ceica, Săcueni, Vașcău, Finca, Tileagd, Episcopia, Borod, Zalău, Crasna Tășnad. Ajánlatokat Agilis: Jölgére Rudolf Mese hirtetőirodába, Oradea, Bul. Reg. Ferd. No. 13 címre.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA.

Szerencsés számú sorsjegy várja Önt a Kereskedelmi Hitelbank részvénytársaságnál Cluj, Piața Unirii

Zsidó humor

VEREKEDÉS AZ ORVOSI FAKULTÁSON
A szigorlaton mekrdji a professzor az egyetemi orvostanhallgatót:
— Van magának némi gyakorlata a operációk terén?
— Hogyne kérem — hangzik a válasz.
A mulkoni igazoltatásnál tíz kollégán végeztem fejműtétet.
IDŐSZERŐ

A kis Jenőke szomorú arccal érkezik haza az iskolából. Szégyenkezve vallja be, hogy megbukott egy tantárgyból. A papája szigorúan rátámad:
— Micsoda szemtelenség! Már megint nem tanultál!
— De papa kérem. Az antiszemizmus miatt csak a zsidókat buktatták meg.
— Milyen tantárgyból kaptál szakundát?
— Hittanból.

BARON TANÁR ÉS A HITKÖZSÉGI INKASSZÁNS

Baron professzorhoz belépett egy öreg zsidó. A tanár rákiáltott:
— Menjen ki és vetkőzzön le!
— De kérem, tanár ur.
— Először vetkőzzön le, azután beszéljen.

Az öreg zsidó levetkőzött, majd meztelenül tért vissza a rendelőbe.
— Na most mondja meg, hogy mi a baja!
— Kéltől rá a híres helygyógyász.

A zsidó félénken válaszolt:

— Elhoztam a hitközségtől a nyugtát. **EGYNYOMOGUSITÁST A NŐKNEK**
Bedy Schwimmer Róza az ismert feminista agitátor szónokol:
— Követeljük, hogy a nőket is egyenjogúsítsák!

Egy asszony a hallgatóságából felszól:
— Mit jelent az?
— Azt jelenti, hogy ezután magának is annyi joga lesz, mint a férfienek!
— Az asszony dühösen kiáltott vissza:
— Nem megyek én abba bele, hogy nekem is csak annyi jogom legyen, mint neki!

SZÉL HÁMOSSÁG

A nagy ünnepeken a zsidó templomba csak jeggyel lehet bemenni. Megjelenik a a kapunál egy szegényesen öltözött zsidó és mekrdji az ajtóőről, hogy engedje be egy pillanatra.

— Jegy nélkül nem lehet — hangzik a zord válasz.
— De csak egy másodpercre kérem. Bent van Schwarz és vele kell egy rendkívül sürgős üzleti ügyben pár szót váltanom.

Az ajtóőr rá néz, azután megfenyegetve az utóval így szól:
— Maga szélhámos! Maga imádkozni akar!
EIN LAND HAST DU...

Jabotinszkyról beszél, hogy amikor először volt Palesztinában és barátival együtt nagyobbi kirándulást tett, miközben egy hegy tetejére értek, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a termékeny völgyre. A virágok illata szállott feléjük, és keleti bűbája a nagyszerű földnek. Összekulcsolta kezeit és így fohászkozott az éghez.

— Ah, ribonoi! sel olám, a Land hast Du... für mit tesagt... und ein Volk hast Du... pedig Jabotinszky szereti népot, csak ismeri, tudja és éri hibáit is.

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA
Sírada Lajos Vulcan No. 4. Telefon: 440.
ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Leiner Zoltán
Felelős szerkesztő:
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Beholdón: Hitközségeknek és vállalatoknak 300, magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 let. Kulföldön: 120-80, 45, 25 ek. 180, 90, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

A DAVOSI REVOLVERGÖLYÖK

Az eset tőlunt ismert már az újságolvasók előtt. Frankfurter Dávid nevű diák agyonlőtte Gustloyot, a nemzeti szocialisták svájci propaganda főnökét. Amikor a hír szertejutott a táviródrókon és a rádiók bementek a gyilkosság eseményét, egyetlen zsidó házban sem gyújtottak öröm tüzeket. Nem örvendtek azért, mert mi zsidók nem vagyunk hívei a földi egyenlőség szolgálataknak. Mi nem utunk és nem akarunk revolvergölyökkel armentálni. Nekünk ez nem szabad és a mi problémánkat ez nem oldhatja meg. Mi kétezer év óta defenzívában vagyunk minden ádáz támadással szemben és mi jól tudjuk és józanul érezzük, hogy a mi létezésünk súlyos kérdéseinkben kevés szerepet lehet egy revolvergölyök. M. akkor sem hozsannázunk, amikor Schwarzbert, az elke seredett ukrán öszezéd agyonlőtte. Peitjurt a párisi utcán, amiért az általa vezetett borzalmos ukránai pogromoknál megölték családját. Mi nem tapsolunk neki, de volt benne valami mélységesen emberi tragikum, mint a francia közvélemény is az ezt reprezentáló esküszék azzal hangsúlyozta, hogy leme-verte a gyilkost, aki legmelyebb emberi tájálalmára keveset a bosszúból gyógyolt.

Frankfurter Dávid a davosi öt revolverlővést demonstrációnak szán. Ezzel okarta lehívni a vilde figyelmét arra, hogy tizenhat millió zsidóia ennek a véres-bűnyües föld ebének ökölszortott házát és kintől sírásra görbült ajkakkal várja naponta zsebre azokat a durva és minden emberétől messzikerült sértéseket, amelyek ömörzölében végig sértik az egész vilde zsidóságot. Eltekintve attól, hogy a német zsidó-é szenvedése minden emberi lényre letélt föltől mul már. A volt frontbarátok ellizik munkahelyikről, az elesett hősök neveit levakarják az emlékhádról, a háborúban megvukult zsidók nem bannak többé d'omi segyvt, a zsidó gyermek nem kap telet, a zsidó kivétel nélkül párdóv deparádáldott és éhbádrá van itléve a német birodalom hátráná belül.

Es gyilkosok bírnak szerte a német birodalomban, gyilkosok, akik a „Hörst Wessell” himnuszit éneklik a fészől, amelyről zsidó vér csöpög. Es hárd'ord'ad'ál visszhangoznak az internálótáborok falai és a börtönök cellái. Es mindentel a „német szellem” ill halotti tort mártány zsidó telet. Es a Harmadik Birodalom meáéltó kert-hennat, Honussent, dr. Belli, Lessing professzort, Formis mérnököt és más sok-sok ezer névvelent, akik egyenbízottan lőttek korai hárd'ord'at a Feme-gyilkosok gyilkos szeresáimról.

Es most a nyiv és exaltál szerencsétlen zsidó diák, a 25 esztendő Frankfurter Dávid előszeg egy revolvert, egyetlen revolvert és nekiszegzi az éjjel nappal fegyve-

nem „a zsidóság”. A zsidóság nem gyilkol, a zsidóság gyűlöli a vért, a zsidóság tudja, hogy ezzel nem hogy nem oldja meg a kérdéseket, ellenkezőleg, csak ronthat amugy is keserves helyzetén.

Van egy újabb zsidó politikai gyilkosunk. Ne legyen többé, mert ez nekünk csak árthat. Szerencsétlen ember Frankfurter Dávid és ha jól is akart, csak elbűjött telet. A hydra fejet nem lehet levágni, sem Davosban, de még Berlinben sem. Ember kell legyen előbb az ember, akkor nem kel- lenek többé revolvergölyök. Mi a könyv népe vagyunk és nem a gyilkoké. A mi képviselőink azok az angol zsidók, akik tizenöt millió dollár értékében tárgyunkak New-Yorkban. Ez a mi utunk, ez a vilde szolidaritás, s nem a frontbarátok exaltdóia. Nem kérünk több davosi merényletet, mert ez nem vízi előbbre igazsádos ügyünket.

Február 23-ára

Összehívták Párisba a zsidó világkongresszusi előkészítő bizottságot

Páris, a Comité des Délégations Juives és a zsidó világkongresszus előkészítő executivét február 22-étek esé ére, és február 23-ára összehívták Párisba, ahol dönteni fognak vegler afó őtt, hogy mikor, és

hova hívják össze a zsidó világkongresszus. Megtárgyalják a delegátusok megválasztásának módját és a napirend ügyében is határozni fognak. Sok executive tagot várnak erre a gyűlésre a különböző országokból.

Egész Amerika közvéleménye támogatja a német zsidóság kimenekítési akcióját

Sir Herbert Samuel legnagyobb meglepetéssel nyilatkozott amerikai utjának credmenyeről cc február 5-én visszaindult Európába

New-York. Sir Herbert Samuel vezetésével az Egyesült Államokba utazott delegáció, amelynek többek között viscount Beasted és Simon Marks voltak tagjai, befejezték tanácskozásait az amerikai zsidó vezető férfakkal és a „Majestic” fedezetén vissza indultak február 5-én Európába.

Elutazása előtt kijelentette Sir Herbert Samuel, hogy szívesen lehet arra, hogy az akció nyomán a németzsidók kivándorlása gyors írámba fog megindulni. Amerika megfette köeesség, a nemcsak a zsidóság áldozatirészsége meglátó, hanem a nemzdó Amerika is minden erkölcsi és anyagi su yave segítségére lesz a zsidóágnak abban, hogy a tervezett 100 000 zsidót melöbb kimenekítse Némeországból. Ez nem jó ékony ság; akció, hanem egy olyan konstruktív megmozdulás, amely új existenciák megalapozását teszi majd lehetővé. A német kormány — a hírek szerint — előföggja segíteni

ezt az akciót és lehetővé teszi majd, hogy valóban keresztül is vihető legyen ez az akció. A vagyoni kivételének módzatait nem bezteltük meg — mondotta Herbert Samuel — és a „transzferóli” sem esett szó, ennek elindozatát a német zsidókra bízzuk.

Az arabok nem fogják megakadályozni az akciót sikerét. Most háromnegyed millió arab van Palesztinában de az ország még két-három millió bevándorlót tud felvenni. Elközelíthetetlen tehát, hogy egy negyedmillió német zsidó bevándorlása akadályokla ütközze. Ezért igaztalan volna a fődeek szabad vásárlásának megakadályozása a kormány részéről.

A delegáció megérkezte után, megindul az „angol” részről felajánlott 5 millió dollárnak az összerakásában. Hollandia, Belgium és Franciaország is megígérte a részvételt.

